

Oglinzi paralele și perpendiculare

Florentin Smarandache, Paradoxismul
și Viteza Supraluminală

Editor: Octavian Blaga

Editura Duran's
Oradea, 2013

Oglinzi paralele și perpendiculare

Florentin Smarandache, Paradoxismul

și Viteza Supraluminală

Editor: Octavian Blaga

Referenți:

Prof. Constantin Matei, Craiova
Prof. Janet Nica, Ostroveni
Dr. George Anca, București

Redactor de carte:

Octavian Blaga
Societatea cultural-științifică AdSumus
E-mail: octavian.blaga@laposte.net

Tipar&E-publishing:

Editura Duran's
Oradea, Iuliu Maniu 48
Tel: +40 742 162.843
359 401.562
E-mail: ovi@durans.ro

Volum apărut în colaborare cu Centrul Județean pentru
Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor.

ISBN:

978-973-1903-50-7

Oglinzi paralele și perpendiculare

Florentin Smarandache, Paradoxismul
și Viteza Supraluminală

Editor: Octavian Blaga

Editura Duran's
Oradea, 2013

CUPRINS

NORMA SMARANDACHE.....	7
Florentin Smarandache: Fișă de dicționar	9
Nominalizarea lui Florentin Smarandache_pentru Premiul Nobel pentru literatură (Geo Stroe).....	18
Fizicianul care l-a contrazis pe Einstein (Florin Grierășu)	25
FAȚETELE PARADOXULUI	37
De la paradox la paradoxism (Titu Popescu)	38
De la multistructură și multispațiu la “recepționarea multidimensională estetică și paradoxistă Smarandache” (Ștefan Vlăduțescu)	51
Teoria S-negării (Olga Popescu)	54
Antiscrisori paradoxiste (Ion Segărceanu)	57
Antologia a șasea paradoxistă în cotidianul internațional (Marinela Preoteasa)	61
MATEMATICA LITERELOR.....	65
Libertatea s-a născut la mahala (Tudor Negoescu)	66
Florentin Smarandache: poetul matematician (Ion Machidon) ..	73
Formulele pentru spirit ale lui Florentin Smarandache (Adriana Elena Răducan)	76
CĂLĂTORIA E CUNOAȘTERE	83
Călătoria, o ieșire în afara timpului (Ion Radu Zăgreanu)	84
Vizitez și învăț (Ștefan Vlăduțescu)	87

Călătorii neutre (Adrian Botez)	91
Călătorind în Rusia actuală (Marian Barbu)	97
Destine excepționale (Ștefan Dumitrescu)	102
Extensica și estetica paradoxistă (Ștefan Vlăduțescu)	113
Fotojurnalul instantaneu, o nouă specie literară paradoxistă (Mircea Monu)	117
MESAJE (Ovidiu Bufnilă, Andrei Dorian Gheorghe, Tudor Iosifaru, Ion Soare)	123
ADDENDA ILUSTRATĂ	129

NORMA SMARANDACHE

“Literatura și arta îmi completează creația științifică.”
(Florentin Smarandache)

Volumul de față adună o mână de studii, articole și consemnări din presa românească despre scriitorul și omul de știință Florentin Smarandache, mișcarea literar-artistică pe care a inițiat-o (Paradoxismul) și una dintre teoriile pe care le-a dezvoltat (Viteza Supraluminală); câteva mesaje adresate acestuia și o addenda ilustrată vin să contureze peisajul științific, artistic și uman în care se mișcă unul dintre cei mai prolifici, mai interesați și mai apreciați români ai momentului.

Florentin Smarandache: Fișă de dicționar

Florentin Smarandache s-a născut la 10 decembrie 1954, în Bălcești (Vâlcea). A absolvit Școala Generală în Bălcești (1961-1969), apoi Liceul Pedagogic (1969-1972), în Craiova, continuând la Rm. Vâlcea (1972-1974); diploma de învățător; stagiul militar, cu termen redus, la Medgidia (1974-1975); a absolvit Facultatea de Științe, secția informatică, a Universității din Craiova (1975-1979), ca șef de promoție; obține doctoratul în matematică (Teoria Numerelor), la Universitatea de Stat din Chișinău (1995-1997).

În Statele Unite, urmează studii de perfecționare în matematică, informatică și educație, la Arizona State University (Tempe) (1991), Pima Community College (Tucson) (1995), University of Phoenix (Tucson) (1996); obține și un Masterat în informatică; studii postdoctorale la New Mexico State University (Las Cruces) (1998), University of New Mexico (1998, 1999), National Science Foundation (Chautauqua Program, University of Texas, Austin) (1999), și Los Alamos National Laboratory (Educational Networking Support Program) (Gallup) (1999). În iunie-iulie 2009, lucrează ca profesor cercetător vizitator la Air Force Research Laboratory in Rome, NY, SUA, iar între 15 mai - 22 iulie 2010, ca profesor cercetător la Ensieta (Brest, Franța).

A participat, ca elev și student, la olimpiade școlare de matematică, obținând premii și mențiuni locale și naționale (1967-1974), și a condus cercuri de matematică, în liceu și la universitate; a participat la Olimpiada studentăască "Traian Lalescu", Cluj-Napoca (1977); a participat la diverse sesiuni

științifice, pentru studenți, în Craiova și Iași (1978-1979); a pregătit și selecționat echipa elevilor marocani pentru Olimpiada Internațională de Matematică din Paris (1983).

În perioada 1982-1984, este profesor cooperant în Maroc, predând matematicile în limba franceza (Lycée Sidi El Hassan Lyoussi din Sefrou). Revine în țară, continuând activitatea didactică; profesor la Liceul “Nicolae Bălcescu”, din Craiova (1984-1985). În anul 1986, nu poate obține viza de ieșire din țară, pentru a participa la Congresul Internațional al Matematicienilor, de la Universitatea din Berkeley (California) și face greva foamei; publică o scrisoare de protest în *Notices of the American Mathematical Society* (Providence, RI), în care solicita libertatea de circulație a oamenilor de știință; se interesează de soarta sa Dr. Olof G. Tandberg, secretar la Academia de Științe din Stockholm, care îi telefonează din București. În perioada anilor 1986-1988, Inspectoratul Școlar Județean Dolj nu-i mai acordă post, din motive politice, fiind obligat să supraviețuiască din meditații. În toamna anului 1988, obține, cu greutate, un pașaport de turist pentru Bulgaria. De aici, trece în Turcia, unde cere azil politic. Este deținut în lagărele de refugiați politici din Istanbul și Ankara (1988-1990).

Emigrează în Statele Unite ale Americii în 1990, unde lucrează ca inginer de software, la corporația Honeywell, din Phoenix (Arizona), specializată în calculatoare (1990-1995); profesor adjunct de matematică la Pima Community College, din Tucson (1995-1997); din 1997, este asistent universitar de matematică, la University of New Mexico (Gallup), în 2003

devine conferențiar universitar, iar în 2008 – profesor universitar. Între 2007-2009 este Șef de Departament.

În matematică, a introdus *gradul de negare al unei axiome ori teoreme* (vezi “geometriile Smarandache care pot fi parțial euclidiene și parțial neeuclidiene”, 1969, www.gallup.unm.edu/~smarandache/geometries.htm), *multi-structurile* (vezi “structurile Smarandache unde o structura mai slabă conține insule de structuri mai puternice”) și *multi-spațiile* (combinații de spații heterogene, www.gallup.unm.edu/~smarandache/algebra.htm).

Lucrările sale în Teoria Numerelor s-au bucurat de o anumită popularitate internațională, deoarece matematicieni români, cât și străini (din SUA, Canada, Japonia, Brazilia, Franța, China, Bangladesh, Italia, Bulgaria, Spania, Suedia, Australia, Rusia, Cehia, Olanda, Chile, India, Ungaria) au scris 29 cărți și câteva sute de articole, note și probleme propuse, despre aceste noțiuni. În 1997, la Universitatea din Craiova, s-a organizat Prima Conferință Internațională asupra Noțiunilor de tip Smarandache, în Teoria Numerelor, cu participarea unor cercetători din țară, dar și din Suedia, Franța, Rusia și Spania.

Din 1970, a început colaborarea la revista școlii, “Năzuințe”, apoi la alte periodice românești și străine (vreo 50 științifice și peste 100 – literare). Și-a tradus o parte dintre lucrări în franceză și engleză, altele i-au fost traduse în spaniolă, portugheză, italiană, esperanto, rusă, sârbă, japoneză și arabă. Colaborări cu poeme și piese de teatru, la 42 de antologii românești, franceze, italiene, americane, indiene și coreene.

Prolific autor, co-autor, editor și co-editor a 150 de cărți publicate de circa patruzeci de edituri (printre care edituri universitare și tehnice, edituri profesionale științifice și artistice, precum Springer Verlag, Pima College Press, Moorhead State University, Universitatea din Chișinău, ZayUPress, Haiku etc.) – din zece țări și în mai multe limbi, și peste 200 de articole și note, în matematică (teoria numerelor, geometrie neeuclidiană, logică), fizică, filozofie, literatură (poeme, nuvele, povestiri, un roman, piese de teatru, eseuri, traduceri, interviuri), rebus (careuri, enigmistică) și artă (experimente în desene, picturi, colaje, fotografii, artă pe computer) – în română, franceză și engleză, dintre care: *Formule pentru spirit* (debut editorial, 1981, sub pseudonimul Ovidiu Florentin); *Le sens du non-sens, Problemes avec et sans ... problèmes!*, Fés, Maroc (1983); *Antichambres/Antipoésies/Bizarreries*, Caën, Franța (1989); *NonPoems* (poeme de avangardă), Phoenix (1990); *Only Problems, Not Solutions!*, Chicago (1991); *LE PARADOXISME: un Nouveau Mouvement Littéraire*, Bergerac, Franța (1992); *Dark Snow*, Phoenix (1992); *NonRoman*, Craiova (1993); *Metalstorie* (trilogie teatrală), București (1993), pe care-a tradus-o în engleză sub titlul *A Trilogy in pARadOXisM: avant-garde political dramas* (ZayUPress 2004); *Întâmplări cu Păcală* (piese de teatru pentru copii), *Fugit... Jurnal de lagăr*, București (1994); *Collected Papers*, vol. I, II, III, București, Chișinău, Oradea (1996, 1997, 2000); *Scrieri Defecte* (proză scurtă), Craiova (1997); *Distihuri Paradoxiste, Afinități* (traduceri), Norresundby, Danemarca (1998); *Întreabă-mă, să te-ntreb!* (interviuri), Târgoviște (1999); *Outer-Art* (album de artă),

Cântece de Mahala, In seven languages (poeme), Oradea, 2000; *A Unifying Field In Logics. / Neutrosophy. Neutrosophic Probability, Neutrosophic Set, and Neutrosophic Logic*, Rehoboth, SUA (2000). A editat, printre altele, o serie de opt *International Anthologies on Paradoxism* (cuprinzând sute de scriitori de pe glob, 2000-2013).

A propus extinderea probabilităților clasice și imprecise la ‘probabilitate neutrosofică’ – un vector tridimensional, ale cărui componente sunt submulțimi ale intervalului ne-standard]-0, 1+[.

Din anul 2002, împreună cu Dr. Jean Dezert, de la Office National de Recherches Aeronautiques din Paris, se ocupă de fuziunea informației, extinzând Teoria Dempster-Shafer la o nouă teorie de fuzionare a informației plauzibile și paradoxiste (numita Teoria Dezert-Smarandache: www.gallup.unm.edu/~smarandache/DST.htm). În 2004, creează un algoritm de Unificare a Teoriilor și Regulilor de Fuziune.

În fizică, a introdus paradoxuri cuantice și noțiunea de ‘nematerie’, formată din combinații de materie și antimaterie, ca o a treia formă posibilă de materie – prezentată la Caltech (Conferința Anuală din cadrul Societății Americane de Fizică, 2010) și Institutul de Fizică Atomică (Măgurele, 2011).

A emis ipoteza că ‘nu există o barieră a vitezei în univers și se pot construi orice viteze’, <http://scienceworld.wolfram.com/physics/SmarandacheHypothesis.html>.

Această ipoteză a fost confirmată, parțial, pe 22 septembrie 2011, la CERN, când s-a demonstrat, experimental, că neutrinii muoni circulă cu o viteză mai mare decât viteza luminii.

Pe baza ipotezei sale, a propus o Teorie Absolută a Relativității (1982) – care să nu producă dilatarea timpului sau contractarea spațiului, sau alte paradoxuri relativiste, care sunt, mai degrabă, ficțiune, decât realitate. Apoi, și-a extins cercetarea la o diversificare a Parametrizării Teoriei Speciale a Relativității: <http://fs.gallup.unm.edu/ParameterizedSTR.pdf>.

În filozofie, a introdus conceptul de ‘neutrosofie’, ca o generalizare a dialecticii lui Hegel, care stă la baza cercetărilor sale în matematică și economie, precum ‘logica neutrosofică’, ‘mulțime neutrosofică’, ‘probabilitate neutrosofică’, ‘statistică neutrosofică’.

A generalizat logicile fuzzy, intuitivă, paraconsistentă, multi-valentă și logica dialetheistă la ‘logica neutrosofică’ (în *Dictionary of Computing* de Denis Howe); în mod similar, a generalizat mulțimea fuzzy la ‘mulțime neutrosofică’: www.gallup.unm.edu/~smarandache/neutrosophy.htm.

În literatură și artă, a fondat, în 1980, curentul de avangardă numit paradoxism, ca un protest împotriva totalitarismului – curent care are mulți adepți în lume. Constă în folosirea excesivă, în creații, a contradicțiilor, antitezelor, antinomiilor, oximoronilor, paradoxurilor. A introdus ‘distihul paradoxist’, ‘distihul tautologic’, ‘distihul dual’. Experimente literare a realizat și în drama sa *Patria de Animale*, unde nu există niciun dialog, iar în *O lume Întoarsă pe Dos*, scenele sunt permutate, dând naștere la un miliard de miliarde de piese de teatru distinct. Pieseile lui s-au jucat în România (Teatrul I.D. Sârbu din Petroșani, Teatrul Thespis din Timișoara), Germania (la Karlsruhe) și Maroc (la Casablanca, unde

Patria de Animale a obținut Premiul Special al Juriului), v. www.gallup.unm.edu/~smarandache/a/Paradoxism.htm.

În 1993, a efectuat un turneu de prezentare a paradoxismului în Brazilia (Universitatea din Blumenau etc.).

La bibliotecile de la Arizona State University (Tempe) și University of Texas (Austin) sunt depozitate manuscrise, reviste, cărți, fotografii, casete, videocasete, privind activitatea sa creativă, în două colecții speciale, numite *The Florentin Smarandache Papers*.

Invitat să conferențieze la Universitatea Berkeley (USA, 2003), NASA Langley Research Center (USA, 2004), NATO Advance Study Institute (Bulgaria, 2005), Jadavpur University (India, 2004), Institute of Theoretical and Experimental Biophysics (Rusia, 2005), Bloomsburg University (USA, 1995), University Sekolah Tinggi Informatika & Komputer Malang și University Kristen Satya Wacana Salatiga (Indonezia, 2006), Universitatea Minufiya Shebin Elkom (Egipt, 2007), Air Force Institute of Technology Wright-Patterson AFB in Dayton, Ohio (USA, 2009), Universitatea din Craiova, Facultatea de Mecanică (România, 2009), Air Force Research Lab și Griffiss Institute, Rome (USA, 2009), COGIS 2009, Paris și ENSIETA, Brest (Franța, 2010), Academia Română, Institutul de Mecanică a Solidelor și Comisia de Acustică, București (România, 2011) etc.

A prezentat lucrări la multe Conferințe Internaționale de Fuziune a Informației ori a Senzorilor (Australia – 2003, Suedia – 2004, SUA: Philadelphia – 2005, Seattle – 2009, Chicago – 2011, Spania – 2005, Italia – 2006, Belgia – 2007, Canada – 2007, Germania – 2008, Scoția – 2010). A prezentat

lucrări și la Conferințele Internaționale IEEE GrComp (Georgia State University at Atlanta – 2006, Kaohsiung National University in Taiwan – 2011).

În anul 2011, a primit Premiul “Traian Vuia” al Academiei Române pentru Științe Tehnice, apoi Doctor Honoris Causa al Academiei DacoRomâne din București și al Universității Beijing Jiaotong (BJTU) din China, după ce, în 2010, i s-a acordat prestigioasa Medalie de Aur pentru Știință de la Academia Telesio-Galilei din Anglia.

Afilieri: membru al Societății de Științe Matematice din România; Mathematical Association of America; American Mathematical Society; Academia Oamenilor de Știință Români; ARA; Poetry Society of America; Uniunea Scriitorilor Români; International Poets Academy (India); La Société Les Amis de la Poésie (Franța); Association “La Licorne” (Franța); Académie Francophone (Franța); Societatea Română de Haiku; Academy of American Poets; Modern Languages Association (SUA); Centre d’Études et de Recherches Poétiques Aquitaines (Franța); International Writers and Artist Association (USA); World Union of Free Romanians (Anglia); Free Romanian Writer Association (Franța); World Academy of Arts and Culture (SUA); Liga Culturală Oltenia; East and West Literary Foundation (SUA); World Poetry Society (India); World Poetry Research Institute (Corea); Societatea Mihai Eminescu (Australia); referent la Zentralblatt für Mathematik (Germania).

A obținut 16 premii literare, dintre care: Premiul special la proză, Concursul Național Marin Preda, Alexandria (1982); International Eminent Poet, Madras, India (1991); Diplôme

d'Honneur en poésie fantaisiste, L'Académie des Lettres et des Arts du Périgord, Franța (1992); La Médaille d'Argent pour l'ensemble de son oeuvre, Bergerac, Franța (1992); Grand Prix, 4ta Edizione del Premio Internazionale di Poesia e di Narrativa Goccia di Luna, Bastremoli, Italia (1993); Premiul de Excelență al Revistei Haiku, București (1997); Best Poet Award of Rio Grande Press, Amarillo, Texas, USA (1998); Premiul revistei "Lumina", pentru eseu și contribuții personale, Novi Sad, Iugoslavia (1998); Diploma de Onoare a Societății Anton Pann, Rm. Vâlcea (2000); Premiul "Podul lui Traian", la Festivalul Internațional "Drumuri de spice", Uzdin, Iugoslavia (2000).

A fost nominalizat pentru Premiul Nobel în Literatură, în anul 2011, pentru cele 75 de cărți literare publicate, <http://fs.gallup.unm.edu/2011NobelPrizeInLiterature-nomination.pdf>).

A vizitat 40 de țări, despre care a scris în memoriile sale (v. <http://fs.gallup.unm.edu/photo/GlobeTrekker.html>).

Sute de articole, cărți și recenzii s-au scris despre activitatea sa internațională.

Cărțile sale pot fi descărcate din Biblioteca Digitală de Științe: <http://www.gallup.unm.edu/~smarandache/eBooks/otherformats.htm> și din Biblioteca Digitală de Literatură: www.gallup.unm.edu/~smarandache/eBooksLiterature.htm.

Nominalizarea lui Florentin Smarandache pentru Premiul Nobel pentru literatură

GEO STROE

Academia DacoRomână din București, România, l-a nominalizat pe scriitorul avangardist trilingv (română-franceză-engleză) Florentin Smarandache pentru Premiul Nobel pentru Literatură pe anul 2011. Niciun scriitor trilingv nu a primit Premiul Nobel până în prezent.

Florentin Smarandache a publicat 75 de cărți de literatură scrise în română, franceză sau engleză; unele dintre ele au fost traduse în chineză, rusă, arabă, spaniolă, portugheză, sârbo-croată, etc.

Puteți descărca multe dintre ele de pe site-ul Universității New Mexico (UNM): <http://fs.gallup.unm.edu//eBooksLiterature.htm>.

Cărțile sale se găsesc și pe Amazon Kindle, Google Books, Google Scholar, Library of Congress (Washington D. C.) și în multe biblioteci din lume.

Are o operă vastă și a abordat toate genurile literare: poezie, proză, teatru, eseuri, traduceri.

El reflectă foarte bine globalismul actual ca scriitor, deoarece a trăit și a vizitat 40 de țări, a scris memorii de călătorie și jurnal, a creat în mai multe stiluri și despre multe subiecte datorită fundalului său multicultural și cunoștințelor enciclopedice în multe domenii. Este și un poliglot.

Prof. univ. dr. Florentin Smarandache corespunde Testamentului lui Albert Nobel referitor la “cel mai mare beneficiu

făcut umanității”, deoarece paradoxismul, mișcarea literară pe care a inițiat-o, este acum folosită – prin Teoria Raționamentului Paradoxist și Plauzibil Dezert-Smarandache (abreviată DSMT) – în medicină, cibernetică, cercetarea aerospațială, robotică, logică, filosofie, transdisciplinaritate (interconectând literatura și știința, pavând drumul spre noi dezvoltări în literatură).

Paradoxismul este prima avangardă literară din lume care are aplicații practice în știință!

De asemenea, este multitalentat și, prin înaltele și variatele sale experimente literare avangardiste, a realizat o operă remarcabilă într-o direcție ideală, în conformitate cu Testamentul lui Alfred Nobel, în beneficiul umanității.

Ca scriitor complet, a scris și a publicat: poezie, dramă, romane, povestiri, eseuri, jurnale, dar și articole lingvistice, manuale de matematică și lucrări de cercetare, programe de calculator, filosofie și traduceri (din franceză, engleză, spaniolă, portugheză și italiană în română). El însuși și-a tradus unele cărți din română în franceză și engleză.

În domeniul umanist, el este tatăl “paradoxismului” în literatură, care este o mișcare de avangardă, bazată pe folosirea excesivă a antitezelor, oximoroanelor, contradicțiilor, paradoxurilor în creații, pornit de el în 1980 în România, ca protest antidictatorial. A publicat cinci Antologii Paradoxiste Internaționale, la care au contribuit sute de scriitori din întreaga lume (<http://fs.gallup.unm.edu//a/Paradoxism.htm>).

În tiparul sau în legătură cu paradoxismul el a introdus:

- Noi tipuri de poezie cu formă fixă, precum: Distihul Paradoxist, Distihul Tautologic, Distihul Dualist,

Terțianul Paradoxist, Terțianul Tautologic, Catrenul Paradoxist, Catrenul Tautologic, Poemul Fractal, Non-Poemele și alte experimente poetice avangardiste dincolo de limitele poeziei în “Encyclopoetria (Totul este Poezie și Nimic nu este Poezie)”;

- Noi tipuri de povestire, precum: Povestirea Silogistică, Povestirea Circulară (“Poveste Infinită”, 1997);
- Noi tipuri de dramă, precum: Drama Neutrosifică, Drama Sofistică, Drama Combinatorică (o dramă ale cărei scene sunt permutate și combinate în atât de multe moduri încât produc peste un miliard de miliarde de diferite drame! (“Upside-Down World” / “O lume întoarsă pe dos”, 1993);
- Noi genuri science fiction în proză, precum: science fiction de tehnologie informatică: “Inform Technology”, 2008; science fiction politic: “International Fonfoism (Manual of Therrory)”;
- science fiction militar: “The Art of antiWAR / paradoxistINSTRUCTION Notebooks of Captain Gook (or Kook)”, 2008; science fiction de afaceri și finanțe: “Reproduction’s disOrganization”, 2009; science fiction psihologic: “Textbook of Psychunlogy (MASTER DECREE Thesis)”, 2009; science fiction educațional: “Treatise of Parapedagogy (PhD Dissentation)”, 2009.

Aceste cărți pot fi descărcate de pe site-ul:

<http://fs.gallup.unm.edu/eBooks-otherformats.htm>.

Florentin Smarandache a propus o serie de experimente lingvistico-literare în volumele: “Florentin’s Lexicon” (2008), interpretând, în sens contrar, clișeele de limbă, omonimele etc. [“Dacă ceva poate să o ia razna, pasează-l altcuiva (Florentin’s Laws / Legile lui Florentin)”; “Dictatorul a ridicat starea de urgență cu o macara (Florentin’s Clichés / Clișeele lui Florentin)”; “Trimite-mi un e-male (Florentin’s Homonyms / Omonimele lui Florentin)” etc.].

De asemenea, a realizat o combinație de poezie foarte scurtă, artă și știință în volumele “Lyriphoto(n)s / At Mind’s Infinite Speed” (2009), and “Aph(l)orisms in Unistiches” (2008).

Un alt experiment literar este cartea sa olografă (carte publicată cu scris de mână integral!): “oUTER-aRT, Vol. 5”, 2006: <http://fs.gallup.unm.edu//Outer-Art5.pdf>.

Drama sa antidictatorială, “Țara animalelor”, piesă fără cuvinte, a fost reprezentată la Festivalul Internațional al Teatrelor Studentești, Casablanca (Morocco), 1-21 Septembrie, 1995, a fost pusă în scenă de trei ori de către Teatrul Thespis (producător: Diogene V. Bihoi) și a primit Premiul Special al Juriului; a fost de asemenea pusă în scenă la Karlsruhe (Germany), 29 Septembrie, 1995.

Piesa sa pentru copii, “Păcală, Ursul și Balaurul” [Trickster, the Bear, and the Dragon], s-a jucat la Teatrul Național Dramatic <I.D.Sîrbu>, director: Dumitru Velea, la Petroșani, România, în septembrie 1997; v. și <http://fs.gallup.unm.edu//a/theatre.htm>.

A mai realizat artă electronică (folosind programe de computer), artă experimentală (outer-art), și a pledat pentru

Unificarea Teoriilor despre Artă (<http://fs.gallup.unm.edu//a/oUTER-aRT.htm>); a publicat 10 albume de artă.

În afară de literatură și artă, este un om de știință bine-cunoscut, care a publicat peste 70 de cărți în matematică, fizică, filosofie și inginerie.

Florentin Smarandache s-a născut pe 10 decembrie (1954), chiar la aniversarea lui Alfred Nobel și, de asemenea, data ceremoniei.

Pentru mai multe informații despre activitatea sa, citiți cartea lui I. Soare, intitulată “Paradoxism and postmodernism in Florentin Smarandache’s Creation”, la: <http://www.gallup.unm.edu/~smarandache/IonSoare2.pdf>, și cartea lui Titu Popescu, “Aesthetics of Paradoxism” la <http://www.gallup.unm.edu/~smarandache/Aesthetics.pdf>.

Este membru al International Writers Association, al Romanian Academy of Sciences și al Modern Language Association (USA).

Florentin Smarandache a colaborat la peste 150 de reviste literare din lume, în diferite limbi (pe lângă aproximativ 200 de lucrări și note publicate în domeniul matematicii și colaborări la peste 70 de reviste științifice din lume).

Cele mai notabile cărți literare:

– în română:

a) teatru: “Metalstorie” (trilogie), “Întâmplări cu Păcală” (trilogie pentru copii);

b) roman: “NonRoman”; tradus de autor sub titlul “NonNovel” (2009),

c) poezie: “Cântece de Mahala” (cântece țigănești și sub-urbane), “Emigrant la Infinit”, “Distihuri Paradoxiste” ;

– în franceză, poezie : “Le Sens du Non-Sens”, “Antichambres / Antipoésies / Bizarreries”, “Le Paradoxisme : un Nouveau Mouvement Littéraire” ;

– în engleză, poezie: “Dark Snow”, “NonPoetry”, “Exist Împotriva Mea / I Exist Against Myself” (bilingv: Română-Engleză).

Este, de asemenea, foarte activ în presa literară a exilului românesc.

Cronici despre activitatea sa literară au fost publicate în România, SUA, Canada, Franța, Belgia, Germania, Italia, Japonia, India, Anglia, Israel, Brazilia, Moldova, Yugoslavia, Australia, Danemarca.

Este pionier în experimentarea legăturilor dintre literatură și știință, în inventarea a noi termeni literari și în influențarea multor poeți din diferite țări. A făcut de asemenea lucrări de cercetare matematică și statistică asupra poeziei. Opera sa este de interes actual.

Opera sa se deschide în beneficiul viitorilor scriitori, lingviști și oameni de știință, prin îmbogățirea domeniului literar cu noi noțiuni introduse nu numai în poezie, dramă, roman, dar și în filosofie (introducând termenul de “neutrosomie” – o generalizare a dialecticii lui Hegel), și, desigur, în știință (extension of fuzzy set and logic to neutrosophic set and logic respectively – cu aplicații în fizica cuantică și inteligența artificială); este interesat de literatura creată cu ajutorul computerelor, de asemenea.

Dr. Smarandache are o bogată biografie, de asemenea. Viața sa este o poezie (trăind într-un lagăr de refugiați politici din Turcia timp de doi ani, apoi în exil în SUA, mutându-se de

multe ori, făcând tot felul de munci: de la îngrijitor necalificat, muncitor în construcții, zugrav în fabrică, tăietor de piatră, ghid turistic, până la inginer de software și, în final, profesor universitar), cu experiență de predare internațională în multe țări: România, Maroc, Turcia, SUA, pe patru continente, învățând și scriind în multe limbi. Apoi, călătorind mult (peste 40 de țări vizitate), el și-a scris memoriile de călătorie ("Frate cu meridianele și paralelele", Vol. 1-5). Experiența sa dură l-a făcut un luptător permanent.

Florentin Smarandache este unul dintre cei mai cunoscuți scriitori români în afara țării natale. Activitățile sale literare și științifice sunt impresionante. Peste 3.000 de pagini de jurnal nepublicate (datorate călătoriei și traiului în jurul lumii, dornic să știe și să întâlnească oameni și să studieze diferite culturi).

La Arizona State University, Hayden Library, în Tempe, Arizona, există o mare colecție specială numită "The Florentin Smarandache Papers" (care are mai mult de 30 de picioare liniare / linear feet) cu cărți, reviste, manuscrise, documente, CD-uri, DVD-uri, benzi video realizate de el sau despre opera sa. Altă colecție specială "The Florentin Smarandache Papers" se află la The University of Texas, la Austin, Archives of American Mathematics (în cadrul Centrului American de Istorie).

A devenit foarte popular: peste 3.000.000 de persoane pe an, din aproximativ 110 țări, citesc și descarcă cărțile sale în format electronic; multe dintre cărțile sale au mii de accesări pe lună, conform statisticilor electronice oficiale ale web site-ului UNM.

Fizicianul care l-a contrazis pe Einstein

FLORIN GRIERAȘU

Deși este un cercetător apreciat la nivel internațional, în România este mai puțin cunoscut. A plecat din țară în 1988 și a trăit în Turcia până în 1990, ca refugiat, până a reușit să obțină viză pentru Statele Unite. „Este un matematician foarte talentat. A fost nevoit să fugă din România pentru că a îndrăznit să trimită un articol științific la Societatea Americană de Matematică, în timpul comunismului. Pentru asta, nu i-au mai dat post în Craiova și l-au trimis la o școală de țară”, povestește profesorul Mircea Șelariu, de la Universitatea Politehnică din Timișoara. În Turcia, Smarandache a lucrat la șlefuit marmura, la încărcat roabe și apoi ca șofer, dar a continuat să țină legătura cu Institutul Cultural Francez, instituție care îi facilita accesul la cărți și întâlniri cu personalități. Înainte de a părăsi România, și-a ascuns câteva dintre lucrări într-o cutie de metal, pe care a îngropat-o în via părinților săi, lângă un piersic. S-a întors în țară la patru ani după Revoluție și a recuperat aceste lucrări. Acum scrie în română, franceză, engleză și publică în Franța, Canada și SUA.

În CV-ul său postat pe internet scrie că îl obsedează poezia încă din liceu, că iubește adevărul și frumosul universal, că îi plac Kant, muzica clasică, Urmuz, Tzara, Ionesco, Kafka, Joyce și „Universitatea Craiova”. Pe contul său de Facebook, la categoria citate favorite, apare dictonul: „Totul e posibil, chiar și imposibilul”. Până acum, profesorul ne-a demonstrat că „totul e posibil”.

Florentin Smarandache a absolvit Facultatea de Științe, secția informatică, a Universității din Craiova (1975-1979), ca șef de promoție; a obținut apoi doctoratul în matematică (Teoria Numerelor) la Universitatea de Stat din Chișinău (1995-1997). În Statele Unite, a urmat studii de perfecționare în matematică, informatică și educație la Arizona State University (Tempe, 1991), Pima Community College (Tucson, 1995), University of Phoenix (Tucson, 1996); a obținut și un Masterat în Informatică; studii postdoctorale la New Mexico State University (Las Cruces, 1998), University of New Mexico (1998, 1999), National Science Foundation (Chautauqua Program, University of Texas, Austin, 1999) și Los Alamos National Laboratory (Educational Networking Support Program, Gallup, 1999).

În 2011, grupul de fizicieni din 13 țări (Belgia, Bulgaria, Coreea de Sud, Croația, Elveția, Franța, Germania, Israel, Italia, Japonia, Rusia, Tunisia și Turcia), care lucrează la un experiment asupra particulelor elementare neutrino în celebrul laborator din Geneva al Organizației Europene pentru Cercetare Nucleară, a publicat un articol senzațional, dar a trecut sub tăcere faptul că rezultatul acestor cercetări confirmă ipoteza unui om de știință român, originar din Vâlcea!

În 23 septembrie 2011, echipa de cercetători a „Experimentului OPERA”, care se ocupă cu studierea particulelor neutrino la CERN (Laboratorul European pentru Fizica Particulelor Elementare), a publicat la secțiunea de fizică experimentală a site-ului [arXiv.org](https://arxiv.org), un articol în care se anunța o descoperire științifică de senzație: au fost detectate

particule neutrino care se deplasează cu o viteză mai mare decât viteza luminii, ceea ce contrazice Teoria Relativității Restrânse, lansată de Albert Einstein în anul 1905, conform căreia viteza luminii este viteza limită în Univers.

Deși era o știre de mare impact, articolul a fost prudent, nu făcea interpretări teoretice sau fenomenologice ale acestei constatări experimentale, ci afirma doar că importanța semnificație a acestui rezultat determină echipa să-și continue studiile pentru a detecta eventuale efecte sistematice care ar putea explica această anomalie a depășirii vitezei luminii.

Experimentul a constatat în măsurarea timpului în care un fascicul de neutrini (particule elementare fără sarcină electrică, cu masă mică, fără interacțiune cu materia, pe care o străbat ca și cum ar trece prin vid) a parcurs prin scoarța terestră o traiectorie liniară de 731.278 m (cu o eroare de maxim 0,20 m) dintre laboratoarele subterane CERN din Geneva (Elveția) și Laboratorul Național Gran Sasso (Italia). În anii 2009, 2010 și 2011, s-au făcut numeroase experimente cu fascicule de neutrini de diverse energii, în care detectorul OPERA din Gran Sasso a înregistrat 16.111 neutrini care fuseseră emiși de sursa din Geneva. În baza timpului de parcurgere a traiectoriei, măsurat cu un sistem de cronometrare foarte complicat, a rezultat din calculele efectuate că neutrinii s-au deplasat mai repede decât lumina care ar fi parcurs aceeași distanță în vid: timpul de parcurgere a traseului de către neutrini a fost mai mic cu circa 60 de nanosecunde (nanosecunda este o miliardime dintr-o secundă). Cum viteza luminii în vid este de 299.792.450 m,

înseamnă că neutrinii s-au deplasat cu o viteză mai mare cu 599,58 m/s decât cea a luminii.

Cercetătorii ne asigură de marea precizie a acestor determinări (erorile de măsurare sunt foarte, foarte mici), dar cum diferența atât de mică dintre viteza neutrinelor și cea a luminii, de numai circa 600 m/s, poate naște îndoieli, ei au promis că vor relua cercetările.

În lumea selectă a fizicienilor, era însă cunoscută, dar și combătută, ceea ce se numește în literatura de specialitate „Ipoteza Smarandache”, conform căreia nu există viteză limită în Univers. Ipoteza a fost publicată în revista „Bulletin of Pure and Applied Sciences”, Delhi, India, Vol. 17D (Physics), No. 1, p. 61, 1998, a fost inclusă în „The Encyclopedia of Physics” (Enciclopedia de fizică, în format electronic), de Eric W. Weisstein, de pe site-ul american <http://scienceworld.wolfram.com/physics>, dar este criticată ca fiind contrară teoriei și experienței.

Autorul acestei ipoteze este vâlceanul Florentin Smarandache, născut la Bălcești, în anul 1954, absolvent al Liceului Pedagogic Râmnicu Vâlcea, șef de promoție al Facultății de Matematică a Universității din Craiova, acum cu cetățenie dublă, română și americană, profesor universitar doctor la Facultatea de Matematică și Științe a Universității „New Mexico” din Gallup, statul New Mexico, SUA.

După apariția articolului „Măsurarea vitezei neutrinelor cu detectorul OPERA în fascicolul de neutrini, cu traseul liniar Geneva-Gran Sasso”, un colaborator craiovean al lui Florentin Smarandache, prof. Ion Pătrașcu, de la Colegiul Național „Frații Buzești” din Craiova, a publicat, la 26 septembrie 2011,

în varianta electronică a revistei săptămânale americane „Science News”, articolul „Un cercetător român a dedus existența particulelor cu viteze supraluminale descoperite recent la CERN”, în care a interpretat rezultatele acestui experiment ca o confirmare a „Ipotezei Smarandache”.

Pentru opinia publică, acest articol a fost chiar mai de senzație decât cel al cercetătorilor de la CERN, care, în mod deliberat, s-au ferit de această interpretare (deși „Ipoteza Smarandache” fusese postată de autor chiar pe site-ul CERN), așa că această nouă știre (confirmarea „Ipotezei Smarandache”) s-a răspândit în lume cu viteza luminii, în presa electronică și în rețelele electronice de socializare, fiind susținută sau combătută cu ardoare (mai ales în Occident).

Consolidată de cei 106 ani de existență în conștiința științifică mondială, teoria lui Einstein a vitezei limită din Univers este greu de depășit, deoarece a devenit pentru unii savanți o „barieră de gândire”, dacă facem un joc de cuvinte, pornind de la conceptul „barieră de viteză”, creat de teoria susmenționată.

Multor fizicieni li se pare că Smarandache, fiind matematician, este un „fizician amator” cu pretenții prea mari în rescrierea legilor fizicii, încălcând ceea am putea numi „physics correctness” (corectitudine în fizică, o expresie pe care am creat-o prin pastșarea sintagmei „political correctness”—corectitudine politică, foarte în vogă în Occident).

Cercetătorul Florentin Smarandache este autorul, coautorul, editorul și co-editorul a 139 de cărți și a peste 175 lucrări științifice.

Spirit renașcentist și cuprinzător, Florentin Smarandache face cercetări în domenii de o diversitate amețitoare pentru un om obișnuit: matematică (teoria numerelor, statistică, geometrie non-Euclidiană), computere (inteligență artificială, fuziunea informației), fizică (fizica cuantică, fizica particulelor), economie (economie culturală, teoria polyporismului), filosofie (neutrosophie – o generalizare a dialecticii, logica neutrosofică – o generalizare a logicii fuzzy intuitioniste), literatură (poezie, proză, roman, eseuri, nuvele, drame, teatru pentru copii, traduceri), artă (desene experimentale, colaje, pictură de avangardă).

Cărțile sale pot fi găsite în Library of Congress (Washington D. C.), și în multe biblioteci din lume. În baza internațională de date științifice menținută de Universitatea Cornell, Florentin Smarandache are circa 140 de lucrări științifice.

Este, împreună cu Dr. J. Dezert din Franța, creatorul Teoriei Dezert-Smarandache în Fuziunea Informației (matematică aplicată) – teorie cunoscută pe plan internațional și folosită în robotică, medicină, armată, cibernetică.

În fiecare an, începând din 2003, el este invitat să prezinte conferințe și lucrări științifice despre acest subiect, la Conferințe Internaționale de Fuziune a Informației (Australia – 2003; Suedia – 2004; SUA – 2005, 2009; Italia – 2006; Canada – 2007; Germania – 2008; sau la Seminarele de Apărare Militară „Marcus Evans”, Spania – 2006; Belgia – 2007; sau la alte Universități, e.g. Indonezia – 2006).

În China, au fost organizate, patru ani la rând (2005, 2006, 2007 și 2008), conferințe care poartă semnătura sa, susținute

și prezentate în fața întregii lumi: „International Conferences on Number Theory and Smarandache Problems”.

Doctorul Zhang Wenpeng și studenții săi de la Universitatea de Nordvest din Xi'an, China, au editat un jurnal internațional numit „Scientia Magna” în care au fost publicate mai multe lucrări despre noțiunile Smarandache din teoria numerelor.

Anunțuri despre acestea au fost incluse în jurnalul „Notices of the American Mathematical Society”.

„Ipoteza Smarandache” se enunță astfel:

Să presupunem că un proces fizic produce o pereche de particule complementare (în engleză, entangled particles) A și B (având caracteristici opuse sau complementare), care se deplasează în direcții opuse și, când ele sunt la distanță de miliarde de mile una de alta, măsurăm particula A; deoarece particula B este opusă, actul de a măsura particula A în mod instantaneu ne spune caracteristicile particulei B; deci, informațiile au circulat într-un fel sau altul între A și B cu o viteză mai mare decât viteza luminii; prin urmare, se poate extinde Paradoxul Einstein-Podolsky-Rosen și Inecuațiile lui Bell, și se poate afirma că viteza luminii nu este o barieră a vitezelor în univers; chiar mai mult, se pot construi orice viteze, chiar viteze mai mari decât viteza luminii (c), prin măsurarea particulei A la intervale variate de timp; de asemenea, informația de la particula A la particula B se transmite instantaneu (deci, nu există o barieră a vitezei în univers).

Deși fenomenele privind viteze mai mari decât viteza luminii vin în contradicție cu Teoria Specială a Relativității (1905) a lui Einstein, care previne transmiterea de informație, energie sau masă (reală) la viteză superioară lui c , Smarandache (1972) a considerat că fenomenele supraluminale nu violează principiul cauzalității, nici nu produc călătorii în timp, și nici nu este necesară energie infinită pentru ca o particulă să circule cu viteză mai mare decât viteza luminii.

Așadar, un prim experiment, intitulat OPERA, după numele detectorului de neutrini, a confirmat o curajoasă ipoteză științifică a unui român – vâlceanul Florentin Smarandache.

Mănușa a fost aruncată fizicienilor mapamondului chiar de către cel mai prestigios și cel mai mare laborator de cercetare științifică de acest gen din Lume și, metaforic, putem spune că Smarandache i-a dat „șah” lui Einstein.

Urmează să vedem dacă viitoare cercetări ale CERN vor confirma acest rezultat și, mai cu seamă, dacă rezultatul va fi confirmat și de cercetări ale altor laboratoare, independente de acesta, unul dintre ele existând chiar în SUA.

Vor profita americanii de laboratorul lor performant pentru a demonstra că „americanul” Smarandache l-a făcut „mat” pe Einstein sau partizanii teoriei acestuia vor fi mai puternici și vor impune alocarea resurselor laboratorului în alte scopuri?

Credem că va fi importantă poziția pe care o va adopta în această privință Societatea Americană de Fizică, organizație neguvernamentală creată în anul 1899, care are 48.000 de membri și dispune de multe reviste științifice influente, dar și mai importantă va fi poziția Institutului American de Fizică,

organizație neguvernamentală înființată în anul 1931, compusă din mai multe societăți (inclusiv Societatea Americană de Fizică), cu 135.000 de membri și cu mai multe reviste științifice prestigioase.

Reamintim cititorilor noștri că Florentin Smarandache, utilizând Neutrosafia, a introdus în anul 2004 un alt concept revoluționar în fizică, „nemateria” (ca un „neutru” între „materie” și „antimaterie”), formată dintr-un amestec de particule și antiparticule (electroni, protoni, neutroni, anti-electroni, antiprotoni și antineutroni). Acest concept a fost confirmat atât teoretic, în anul 2007, prin utilizarea de către cercetători a aparatului matematic din Teoria Cuantică a Câmpului, care au condus la concluzia existenței unor particule neconforme modelului standard al particulelor, excepțiile fiind numite de ei „neparticule”, cât și experimental, în perioada 1970-1975, prin experiențe la Brookhaven National Laboratory (SUA) și CERN (Elveția), în care s-a constatat existența unor atomi care conțineau în nucleul lor protoni și antiprotoni, iar alți atomi conțineau antiprotoni și neutroni (cercetările au fost abandonate, din lipsa unei baze teoretice!). La sesiunea anuală de comunicări științifice din anul 2010 a Filialei California-Nevada a Societății Americane de Fizică, Florentin Smarandache a prezentat lucrarea științifică intitulată „Legătura dintre «neparticulă» și «nematerie»”, scrisă împreună cu Ervin Goldfain, evreu din Iași, emigrat în anul 1985 în SUA, fizician la Welch Allyn Inc., Centrul de Excelență în Fotonică, din Skaneateles Falls, statul New York.

Dacă, în acest mod, Societatea Americană de Fizică a acceptat, în mod implicit, conceptul de „nematerie”, va accepta, în baza „Experimentului OPERA”, în mod explicit, „Ipoteza Smarandache”?

După 22 septembrie 2011, când cercetătorii de la CERN au realizat primul experiment, denumit OPERA, cu particule de neutrini care depășeau viteza luminii, presa românească a relatat printre altele și despre românul care l-a contrazis pe Einstein. Experimentul supraluminal a fost repetat și în noiembrie, același an, la CERN, cu același success, validând iarăși, parțial, ipoteza supraluminală a cercetătorului român. Pe 22 februarie 2012, însă, purtătorul de cuvânt de la CERN, James Gillies, a declarat că e posibil ca rezultatele celor două experimente să fie puse la îndoială, din cauza unui cablu care ar fi putut fi... stricat! Se ascunde faptul că, în anul 2005, mai avusese loc un experiment supraluminal, numit MINOS, efectuat de către Laboratorul Fermilab din Chicago, dar fizicienii participanți în acest experiment au declarat că instrumentele lor de măsurare nu ar fi prezentat o acuratețe suficientă pentru a valida rezultatul. Românul care l-a contrazis pe Einstein este profesorul Florentin Smarandache de la Universitatea New Mexico, care publicase în anul 1972 o ipoteză, pretinzând că nu există barieră a vitezei în univers și că se pot construi viteze arbitrare de la zero la infinit. Ipoteza Smarandache ete, bineînțeles, repudiată în Enciclopedia de Fizică (vezi <http://scienceworld.wolfram.com/physics/SmarandacheHypothesis.html>), deoarece nu-s bine văzute criticile la adresa curentului principal din știința mondială. S-a scris puțin în presa românească despre cartea sa „Absolute Theory of

Relativity & Parameterized Special Theory of Relativity & Noninertial Multirelativity” [Teoria Absolută a Relativității & Teoria Specială Parametrizată a Relativității & Multirelativitatea Neinerțială], (<http://fs.gallup.unm.edu/ParameterizedSTR.pdf>), unde autorul îl contrazice mai departe pe Einstein. În această carte, pe lângă infirmarea postulatului einsteinian al vitezei luminii, autorul construiește, prin calcule matematice simple, o Teorie Absolută a Relativității (TAR). În vreme ce Einstein postulase că spațiul și timpul sunt relative, Smarandache propune inversul: că spațiul și timpul sunt absolute (de aceea teoria sa, se numește Absolută), în sensul lui Galilei și Newton, dar viteza luminii nu este ultimă în univers. Teoria Absolută a Relativității este realistă, construită în spațiul Euclidian, și care nu produce dilatare a timpului, contractare a spațiului, simultaneitate relativistă și nici paradoxuri relativiste precum Teoria Specială a Relativității a lui Einstein. Smarandache consideră că Relativitatea lui Einstein este valabilă într-un spațiu imaginar, nu real, iar adunarea relativistă de viteze este ireală. El propune o adunare vectorială a vitezelor, care permite și viteze supraluminale. De asemenea, afirmă că dilatarea timpului, contractarea spațiului și simultaneitatea relativistă ale lui Einstein sunt *science fiction*, nu realități, iar paradoxurile relativiste denotă foarte bine inconsistența Teoriei Speciale a Relativității. Tot aici, refăcând experimentul lui Einstein cu ceasuri atomice, autorul a considerat cazul cel mai general, când nu se cunoaște nici dacă spațiul și timpul sunt relative sau absolute, și nici dacă viteza luminii este ultimă sau nu în univers. În felul acesta, Dr. Smarandache a obținut Teoria

Specială Parametrizată a Relativității (TSPR), care generalizează atât TSR cât și TAR, dar creează și alte tipuri de Relativități care însă trebuiesc verificate practic. Apoi, trece de la viteze constante la accelerații constante și, în final, propune spre cercetare Multirelativitatea Neinerțială.

CERN, cel mai mare laborator de fizică din lume, a relevat că anumite particule pot călători aparent mai repede decât viteza luminii, o ipoteză care zguduie din temelii fundamentele pe care se bazează cercetările fizice de la Einstein încoace. Antonio Ereditano, liderul experimentului “Opera” de la laboratorul elvețian, a anunțat că, în cadrul experimentului, raze de neutroni au călătorit pe o distanță de 730 de kilometri de la Cern, în Elveția, la Gran Sasso, în Italia cu circa 60 de nanosecunde (o nanosecondă este a miliardă parte dintr-o secundă) mai repede decât viteza luminii (300.000 de km pe secundă). Diferența de doar 0,01% reprezintă un punct de cotitură în cercetarea vitezelor superluminice. Teoriile actuale ale fizicii stipulează că viteza luminii este limita absolută care nu poate fi depășită decât prin implicarea unor factori externi.

Rămâne de văzut ce se va întâmpla în anii următori, dar se pare că fizica se află la răspântie, iar vâlceanul Florentin Smarandache a trasat fizicienilor două “pârții”, prin cele două idei revoluționare ale sale: 1) nu există viteză limită în Univers; 2) există și a treia formă a materiei, pe care el a denumit-o “nematerie” (formată din “materie” și “anti-materie”).

FAȚETELE PARADOXULUI

„Nonsensul meu are sens, iar paradoxurile mele nu sunt
paradoxuri, sunt adevăruri sub alt unghi de vedere.”
(Florentin Smarandache)

De la paradox la paradoxism

TITU POPESCU

În estetică, paradoxul înseamnă rezolvarea aparentă a unei situații enigmatice (proces din care rezultă mulțumirea unei destinderi), agentul emoțional fiind neprevăzutul, neașteptatul (care generează o neliniște și o nouă tensiune). Deci, paradoxul este simultan concluzie și provocare constând într-o concomitență a contrariilor, care-i dă adevărata specificitate. Paradoxul este de natura unui nucleu exploziv rezultând din fuziunea dintre satisfacție și închietudine. Prima stare, de o clipă, decurge din aparența a ceva cu sens și convingător, a doua, imediată, este sesizarea a ceva ascuns și absurd. Ceea ce se ascundea sub nivelul acceptării logice, sare brusc în zona importantă și forțează a fi recunoscută. El pare că este o greșeală, dar nu atât de mare ca să ne alarmeze și nici atât de evidentă să ne inhibe. E un mecanism de excepție în gândire, care va fi acceptat prin complicitatea unei toleranțe simpatetice. Comportamentul estetic al paradoxului se caracterizează prin autosuspendarea absurdității. În tabloul de distribuție a elementelor specifice, el intră la categoria neantizării înțepenirii în convențional (alături de comic, ridicol, grotesc, absurd).

Deși este o veche construcție a filozofiei și un obiect de studiu pentru logică, paradoxul a rămas un sofism insolubil, o apropiere indemonstrabilă, o contradicție inextricabilă. Eugen Simion făcuse observația că umbra paradoxului este fertilă pentru literatură: “toate acele texte au înflorit în preajma

marilor enigme ale logicii și care prin finețea speculației incită spiritul nostru”. El include în *paradoxul semiotic* comedia de limbaj, teatrul “în doi peri”, literatura “care sucește limba”, în general tot ce ține de acea “logică nelogică” pe care o remarcase Al. Macedonski.

Istoricul literar justifică tensiunea literară a paradoxului printr-o relație estetică: “arta este prin natura ei paradoxală, pentru că ea folosește o ficțiune (o minciună) ca să spună adevărul”. O metaforă este un *paradox* concret deoarece “încearcă să înfrângă o limită a gândirii și să pacifice universurile ostile”. Cât privește discursul liric modern, acesta “este prin esență antinomic, incoerent cu premeditare, bizar și obscur”. Categoriile negative intră în armonia tensiunilor disonante și numai poezia poate să dea o expresie acceptabilă aporiilor gândirii (pe baza logicii terțului acceptat). Intrarea și ieșirea din castelul paradoxului se poate face numai prin mijlocirea paradoxului artei!

Non-intenționalitatea aduce cu sine eliberarea, iar impulsurile anarhice sunt reconsiderate: indiferența la formă, deritualizarea frumosului, abolirea ierarhiilor, insuficiența rațiunii. Se deschide astfel drum unei noi tensiuni dramatice, în măsură să alimenteze reacții ridicate (recompensând astfel vivacitatea novatoare a avangardei, negată în spiritul ei de o bună parte a ceea ce a urmat: “arta a dovedit nu numai că este, ca de regulă în istorie, neputincioasă să îmblânzească Demonul puterii, ci și că este în stare să o slujească profitabil și cu devotament” (Eugen Negrici).

Autonomizarea și investirea estetică a paradoxului se numește *paradoxism*.

În monografia pe care i-a consacrat-o, Solomon Marcus sublinia enorma însemnătate modernă, în cunoașterea științifică, în filosofie și în artă a paradoxului (gr. *para* – contra, *doxa* – opinie): “paradoxul este rezultatul suprapunerii confuziei sau identificării a două planuri distincte ale realității, ale limbajului, ale gândirii sau ale comportamentului”). Dacă un paradox constă în simultaneitatea contradictorie a două enunțuri, atunci depășirea impasului se poate face recurgându-se la un limbaj mai bogat în resurse decât cel al sistemului formal considerat. În logică, paradoxul atacă zona inexplicabilului, în artă – pe cea a inexprimabilului.

Formal, paradoxul contrariază semantica (“paradoxul ia deci naștere din nerespectarea unor restricții combinatorii ale diferitelor părți ale unui enunț”). Dar, dacă limbajele științifice se înarmează cu precauții pentru a evita contaminarea dintre planuri distincte (generatoare de non-sensuri, confuzii), literatura mizează tocmai pe manifestările “dezordonate” ale limbajului: amalgamarea sensurilor produce umorul, “alunecarea” sensurilor capătă o funcție ironică, trecerea neașteptată de la sensul figurat la sensul direct al cuvintelor neutralizează deosebirea dintre literatură și spectacol (funcție foarte importantă în dramaturgia modernă), coborârea din planul solemn în cel vulgar este ridiculizantă, suprapunerea ficțiunii cu absurdul înfăptuiește burlescul, travestirea subită a unui raport de echivalență într-unul de opoziție nedumerește și ilarizează.

Paradoxul vine să contrazică obișnuințele noastre senzoriale și perceptive, sprijinindu-se, în schimb, pe o semantică a infinitului și a vitezelor mari. Paradoxul actualizează

negativul și absența, interogând străfunduri și relevând duplicitatea psihismelor tenebroase, creând un fel de întuneric vizibil. El este curtea adevărilor crepusculare și instanța de fond a reputațiilor (Sartre spunea același lucru: “conștiința nu este ceea ce este, ci ceea ce nu este”).

În paradox, puținul este mult și multul poate să fie nimic sau puținul este destul și nespusul este elocvență. Excepționalul se suprapune normalului, performanța – derizoriulului. Paradoxul este loial oricărui act de sabotare a comunicării lineare. “Utilizarea paradoxului – preciza Solomon Marcus – este fundamental terapeutică”. Deci, efectul lui de perplexitate este nu numai un prim semnal, de identificare, ci și considerarea lui ca un moment de criză a comunicării, ca o insuficiență a limbajului, ceea ce ține de o gândire infirmată. Paradoxul amalgamează două nivele distincte ale cunoașterii și, prin calitățile astfel dobândite, se afirmă ca “inima oricărei gândiri creatoare” (“în artă și literatură, manipularea adecvată a paradoxurilor este esențială”). În virtutea referențialității lui deschise, paradoxul înglobează chiar lectura în structura operei literare – ceea ce devine important pentru paradoxism. Situația dilematică provocată de paradox este prospectivă: ea incită la un nou efort de gândire și imaginare, presupune invocarea de noi argumente, pentru decizia opțională între alternativele oferite.

Solomon Marcus a circumscris aria de manifestare a paradoxurilor la “limbajele închise din punct de vedere metalingvistic”; or, urmând această teoremă, paradoxismul ar ieși tocmai din câmpul de acțiune al elementului său de bază,

fiindcă paradoxismul omologhează chiar disponibilitățile metalingvistice ale comunicării. După cum se vede, în teoria paradoxurilor sărim mereu dintr-un paradox în altul...

În sfera de competență a paradoxului se încadrează și *logica contradictoriului* stabilită de Stéphane Lupasco. Tensiunea dintre organizări diferite (undă și particulă, continuitate și discontinuitate) exprimă conflictul dintre energii antagoniste. Trecerea de la *potențial* la *actual* înseamnă că o forță are câștig de cauză, fără însă a fi posibilă o *actualizare totală* sau o *potențializare totală*. Conflictul generic, după Lupasco, este cel dintre *forțele omogenizate și forțele eterogenizate*. Antagonismul *omogen-eterogen* trebuie asociat antagonismului *actual-potențial* și pus în lumina modernă a viziunii antinomice a dinamismelor. Unitatea este echilibrarea unei oponente dramatice. Unitatea este concomitența lui *A* și *non A* (ceea ce revoluționează principiul tradițional al necontradicției) – expresie definitorie pentru paradox. Stéphane Lupasco a demonstrat astfel fundamentul științific al paradoxului (tensiune între tendințe care, opunându-se, se condiționează și se presupun). În viziunea lui, logica contradictoriului (paradoxul!) creează „conștiința conștiinței” – sursă a libertății umane. Analiza lupasciană a *conceptului* îi sesizează acestuia intensitatea, prin cumulul de forțe contradictorii care îl alcătuiesc: actualizarea omogenizării și actualizarea eterogenizării sunt parțiale prin includerea terțiului. Binomul clasic devine o antinomie triadică (teorie apreciată de celălalt teoretician al paradoxului, Solomon Marcus: „Cât de departe suntem de viziunea tradițională, care caută să marginalizeze fenomenele paradoxale, considerate

ca o stare de boală a naturii și gândirii, în timp ce absența paradoxului era considerată starea lor de sănătate.”).

Teoria lupasciană explică apetența combinatorie a paradoxului și ilimitarea posibilităților de decodare, profunzimea specifică a mecanismului.

Paradoxul este plus-cunoașterea minus-cunoașterii sau, în exprimare poetică: “și-ntocmai cum cu razele ei albe luna / nu micșorează, ci tremurătoare / mărește și mai tare taina nopții, / așa îmbogățesc și eu întunecata zare / cu largi fiori de sfânt mister / și tot ce-i ne-nțeles / se schimbă-n ne-nțelesuri și mai mari” (Lucian Blaga). Într-un alt fel de experiență poetică paradoxală, se suprapun discursul și metadiscursul – în ceea ce Nichita Stănescu preconizase a fi o *poetică a rupturii*, având doi determinanți: disperarea și necuvintele. Astfel că, față de teoria notorie a intra-ductibilității poeziei, a imposibilității sinonimiei artistice, se înstăpânește opinia pluralității modalităților poetice: cu-vântului “i s-a făcut de altceva”. Dar – ne avertizează Solomon Marcus – “literatura care manipulează exagerat aceste pro-cedee riscă să devină ea însăși obiectul parodic al unei alte literaturi: fenomen care – și el – este tot un paradox”. De aici, se deschide o nouă fereastră spre paradoxism...

Reflexibilitatea (autoreferențialitatea) limbajului favorizează funcția acestuia metalingvistică (meta-comunicare). Efectuarea acestei acțiuni este similară conexiunii inverse, *feed-back*-ului (autocontrol și autooptimizare). Tot în similitudine trebuie amintite și relațiile de incertitudine ale lui Heisenberg (complexitatea raporturilor dintre observator și obiect).

Abraham Moles proclama închiderea muzeelor și transformarea artiștilor în programatori ai unei noi viziuni – de edificare a unei arte de a crea noi arte, în sensul unui exercițiu de meta-creație (meta-limbaj): “unde s-ar situa artele *noi*, dacă nu într-o *combinatorie senzuală*, prima etapă a unei cercetări operaționale a funcției artistice?”. Ar urma, în consecință, și modificarea statutului artistului: „rolul artistului este schimbat: lui îi aparține nu crearea de noi opere, ci de noi forme ale afecțiunii sensibilului, prin recurgerea la combinatoria gândirii”.

Dacă vom lua în considerare radicalismul esteticii informaționale (teorie congeneră modernității artistice) privind raportul dintre banalitatea previzibilului și originalitatea noului, dintre greutatea tradiției și programarea senzorială, vom observa, din nou, instalarea unei potențialități estetice nelimitate, prin epurarea totală a previzibilității. Teoria instaurează un gest estetic care neagă în întregime redundanța și postulează o originalitate neîngrădită. Totuși, se poate naște întrebarea dacă mutarea hotărâtă pe un singur taler al balanței mai poate să “protejeze” receptivitatea, dacă se mai poate vorbi despre o complicitate tacită dintre creator și consumator, acesta din urmă putând fi inhibat de oferta unei originalități integrale.

René Berger remarcase faptul că “înainte de a se constitui în mesaje, comunicarea constă în punerea în contact”. Or, prin voluptatea libertății și generalizarea negației, paradoxismul anulează convenționalitatea intermedierei printr-un obiect-mesaj și pune în contact ideatic direct emițătorul cu receptorul, astfel încât acesta din urmă să-și formeze propriul

lui obiect-mesaj, în intimitatea conștiinței lui receptoare, ceea ce înseamnă că fiecare receptor poate să beneficieze de propriul lui “obiect” de artă, autonom și diferit de al altora. Prin aceasta, paradoxismul se încadrează în legea estetică a necesității interioare, atât de lămurit formulată de Nicolai Hartmann: „în conștiința artistică – și în estetică – se menține neclintită ideea unei necesități interioare, care domnește în opera de artă și privește tocmai caracterul ei concret figurativ. Prin această necesitate nu se înțelege deloc o sarcină etică, un imperativ, nici o altă cerință de ordin practic, ci o adevărată necesitate estetică, trecând ca o legitimitate prin opera artistului și legând-o într-o unitate”.

Paradoxismul și-a propus să demonstreze posibilitatea de generalizare a literarului la o multiplicitate “fără limite” (ceea ce pentru un estetician riguros poate însemna pulverizare noțională), înglobând pentru aceasta elemente eterogene, de la noțiuni științifice până la desene, semne și absențe, goluri. Deci, beneficiază de o ilimitare specifică a mijloacelor. Pot fi însă toate acestea asimilate estetic? Dacă luăm *legea intenției de comportament artistic*, formulată de Tudor Vianu, toate mijloacele sunt subordonate intenției de comportament artistic, deci pot fi validate ca atare. Este adevărat și că există rezonanțe sensibile pe care manualele de inspirație tradițională nu le relevă. De exemplu, în cazul figurilor geometrice utilizate în paradoxism, la un lector care nu este matematician intervine “presimțirea afectivă a legii figurii” (N. Hartmann), ceea ce stabilește între lector / contemplator și mesaj un raport de relevanță, care recunoaște caracterul intuitiv al evidențelor geometrice (A. Schopenhauer). Sau, în

explicația aceluiași Hartmann: “conștiința confuză a unei regularități sau legități, de care însă conștiința intuitivă nu are cunoștință”.

Translația paradoxului din matematică în literatură a ridicat, pentru Florentin Smarandache, o serie de întrebări, care s-au dovedit a fi tot atâtea ipostaze organice ale paradoxismului. Dar paradoxurile literaturii sunt paradoxurile vieții. Eliberate de tirania dogmei, ele fac loc îndrăzelii pe care lumea modernă o postulează pentru libertatea creației și pentru libertatea expresiei. Poezia devine, astfel “o poartă deschisă tuturor extrapolărilor imaginarului” (Paul Bourget) sau “găsirea unor noi practici scripturale eficiente și tensionate, conservând energia rezultată din ciocnirea între câmpuri semantice opuse” (Constantin M. Popa).

Oricum, paradoxismul nu se înfăptuiește în absența unei gravități responsabile aduse în situația de a șoca. De a șoca nu în limita contingentului, cum făcuseră avangardiștii, ci în cea a metafizicii cuvântului. Acțiunea paradoxistă consistă în intensificarea și forțarea din interior a noțiunilor și înțeleșurilor, prin sugerarea unor frapante (non)analogii reieșite din capacitatea imaginativă neortodoxă a creatorului.

Paradoxismul ridică angoasa existențială la anvergură metafizică, tema fiind esențializată în concept și sublimată în polisemie. El ne arată că Nimicul este o therapeutică: de la purificarea prin neant, putem ajunge la un paradis lăuntric adevărat, înțeles ca un eveniment personal. Subscriem, în această ordine de idei, analogiei subtile intuite de Marian Barbu: paradoxismul poate fi înțeles prin “invenția” lui Nichita

Stănescu, cel care a descoperit “hemografia, adică scrierea cu tine însuși”.

Paradoxismul trăiește un fel de euforie continuă a libertății, ca o voluptate experimentală a tot-permisului, ca o slăbiciune pentru superstiții îngăduite, ca o înduioșare a derizoriului descoperit, sub care se pot ghici și pusee complicitare cu anarhia. Ce este mai degrabă paradoxismul: o reacție modernă violentă sau o trăire romantică a actualității? Poate ambele, plus o radicalizare, plus o uimire, plus o erezie, plus o maliție. Pentru nelumea neo-Babel în care trăim, paradoxismul este o fantasmagorie firească.

“Esența paradoxului este esența creațiunii – susține preotul Dumitru Ichim – ex nihilo. Creatorul atinge cu cugetul cea mai intimă parte a veșniciei: neînceputul-începutului, clipa-neclipă. Pe scurt, paradoxul de a-fi-liber-prin-dragoste. Eva greșind prin neascultarea paradoxului și devenind prima pre-ucenică a lui Aristotel. Prima persoană ispitită de neant, definiția neantului fiind cea de-a-fi-liber-prin-ne-dragoste”.

Oricum, formula paradoxistă nu poate fi adoptată de un autor cu temperament previzibil. Expresia derivă din “numele” autorului, ea este consonantă operei și scriitorului, ca o legătură vie între ele: „ea nu e numai munca lucrătorului depusă pe lucrarea sa, ci și ceea ce există și se dezvăluie ca veritabil uman în această lucrare” (Mikel Dufrenne). Expresia vorbește imediat despre specificul uman și artistic al autorului, prin ea se angajează un dialog între cel care a conceput-o și lume, este un liant între subiectivități. Ea exprimă unitatea unui comportament (al autorului) și a unei fizionomii (a operei). Dar particularitățile ei sunt coerent

expresive numai în raport cu ansamblul operei. Izolarea lor – în cazul expres al paradoxismului – scoaterea lor din ansamblul intenționat de autor, le diminuează simțitor efectul, dacă nu chiar îl anulează. Numirea lor, conform rigorilor analizei, nu este valabilă, din punct de vedere estetic, decât “după ce am resimțit în fața operei totale calitatea afectivă singulară pe care o exprimă” (Mikel Dufrenne).

Un alt francez, scriitorul Patrik Marcadet, mărturisea că era în așteptarea apariției paradoxismului, care i se relevase ca fiind în măsură “să pună în evidență ipocrizia așa-numitei «lumi artistice», mai grijulie cu propria-i imagine decât cu creația” și căreia, acum, i se opune meditația unei “emoții primitive, cea a non-zicerii, a non-creării”, abandonarea tuturor prejudecăților.

Printre alte păreri selectate de *Antologiile paradoxiste*, este de reținut, de asemenea, observația lui Halil Gokhan (Turcia) că paradoxismul este manifestul întoarcerii la surse, pe direcția inversă afirmării frumosului și adevărului, pentru a se constitui astfel într-un mijloc de protest.

Roland Barthes arătase că dinamica scriiturii și jocul cu sunete ar putea proteja literatura de infestarea ei de către interesele manipulatorii ale Puterii. Ideologia și societatea atentează continuu la libertatea și originalitatea creatorului, limitându-l prin dirijare, impunându-i o normă de conduită artistică, ademenindu-l către un stil al conformismului. De aici derivă reacția creativă inversă, necesară, de informa-re imprevizibilă, de deplasare continuă a contextelor, de afirmare a pluralității triumfătoare a analogiilor și, în general, a dinamicii debordante a scriiturii. Toate aceste “normalități”

estetice vin să recupereze starea de grație a obiectului artistic, adevărata lui situație în libertate, evitarea înscrierii lui abuzive (există un serialism artistic normal, benign, despre care atrăgea atenția, la noi, Tudor Vianu) în insectarul oficial al literaturii. Nu este acesta chiar spiritul paradoxismului?

Dar evidența paradoxismului ne impune o revenire mai fructuoasă la părintele universului disperării. El, Emil Cioran, imaginase cartea absolută, care, “după ce va fi nimicit totul, se nimicește și ea”. Desigur, Cioran anticipa negativismul absolut al paradoxismului, care pare a fi copilul teribil al autorului avertismentului că “e greu de conceput un univers mai fals decât cel literar și un om mai lipsit de *adevăr* decât literatul”, autor care vede în neîmplinire “idealul modern de perfecțiune” și care se oripilează de “duhoarea Cuvântului” în timp ce proclamă absolutul disponibilității (“să fii mai neutilizabil decât un sfânt”) și “posibilitatea de a se înnoi prin erezie”; autor care își învață discipolii că “libertatea este bunul cel mai de preț numai pentru cei însuflețiți de *voința* de a fi eretici” și că “omul obosit” poate deveni “demiurgul unui subunivers”, obligat la aceasta de realitatea unei agresiuni esențiale: “totul ne persecută gândurile”.

Exercițiile de decompoziție paradoxistă nu alcătuiesc o *addenda* concretă la silogismele amărăciunii? În ciuda multor aparențe, le este comună o stare adâncă, dureroasă și derivată de *afirmare*, de recuperare înăsprită a unor certitudini valorice. Poate că, uneori, jocurile demersurilor au fost (prea) aranjate, dar nu așa cum se vede obișnuit cu ochiul (prea) liber, fiindcă există mereu un “dincolo” nemărturisit. De obicei, intenția artistului este limitată prin chiar obligația

formală de a da un contur obiectului de artă. Or, ceea ce s-a încercat în avangardă, de a pune în libertate obiectul artistic, se practică în mod curent în paradoxism. Dacă, totuși, acceptăm – atâta cât este acceptabilă – dialectica serialității în artă, materializată în ciclicitate, putem atunci considera paradoxismul ca prag ilustrativ al noii avangarde, al aceleia care ar oficia la altarul unei noi zeități: Tăcerea!

Dacă avangarda a dezvoltat comedia automatismelor, paradoxismul scrie drama acestora. Teoria bergsoniană a capcanei automatismelor (umane) s-ar fi putut servi de paradoxism ca de remediu optim. Paradoxismul se ridică împotriva productivității poetice intermitente și impenitente, împotriva acelei identități egale și obosite a poezilor care generează fluxuri versice continue, care fabrică infatigabil și plictisitor, pe bandă rulantă. Reușind să fie antidot la mediocritatea literară, el cumulează câteva trăsături pe care Hugo Friederich le atribuisse în general exprimării moderne: excelența excepției, impregnarea cu straniu, asimilarea neantului, vidul transcendenței, inocența, fantezia destructivă, dislocările disonante. “Afirmația” paradoxistă este reflexul ascuns al strategiei tot astfel cum noțiunile ne-explicite ca inefabil, indefinibil surprind o infinitate în care contrariile coincid și spiritele se identifică.

Protagonistul și agentul trecerii reale de la paradox la paradoxism este, desigur, Florentin Smarandache.

De la multistructură și multispațiu la “recepționarea multidimensională estetică și paradoxistă Smarandache”

ȘTEFAN VLĂDUȚESCU

Paradoxismul funcționează după regula de inferare care spune “totul este posibil, chiar și imposibilul”. Această regulă de inferare este continuă, repetabilă și constantă. Este deci logică și, prin urmare, universală. Ea constituie cel mai productiv aparat de generare a emergențelor.

În raport de obiectul de plecare, aplicarea inferenței Smarandache conduce la provocarea neutralității. Are loc o fisiune semnificațională din care rezultă un produs de emergență. Se știe că emergența este procesul în cadrul căruia din acțiunea – interacțiunea – tranzacția mental-energetică rezultă în mod necomputațional un produs dintr-o categorie superioară celor care produc evenimentul. Provocarea entităților energetice, materiale sau informaționale conduce la forme emergente surprinzătoare. Din perspectiva auto-centrată a elementelor ce au contribuit la fisiunea nucleară, bomba atomică este o emergență.

Florentin Smarandache provoacă universul să semnifice și apoi observă și consemnează emergența. Emergența în general are la bază inferența declanșatoare Smarandache: ceea ce reiese este peste calitatea a ceea ce se află în prealabil implicat în proces. Emergența este o calitate imprevizibilă. Provocarea n-are o idee despre reacția la provocare.

În artă, Paradoxismul este teoria estetică smarandachiană. El este o urgență. Mai mult, este o stare de urgență, o permanent generatoare de paradox. Domeniul estetic al paradoxului este extins. Funcția estetică aparține minții și sufletului subiectului estetic. El este cel ce percepe estetic. Este însă un observator. Paradoxismul poate lucra (1) la percepția estetică a subiectului perceptiv, (2) la universul estetic de discurs ce alcătuiește obiectul estetic și (3) la contextul hermeneutic ce-i cuprinde și-i traversează pe cei doi poli, principali: subiectul și obiectul estetic.

Florentin Smarandache provoacă, mai întâi, subiectul estetic. Astfel se clarifică elemente de deontologie estetică. În cadrul “Unification of Art Theories (UAT)”. Florentin Smarandache se ocupă prioritar de arsenalul tehnic de care poate și trebuie să dispună un artist și de care este necesar să se folosească. “Every artist, arată Florentin Smarandache, should employ – in producing an artwork – ideas, theories, styles, techniques and procedures of making art borrowed from various artists, teaches, schools of art, movements throughout history, but combined with new ones invented or adopted from any knowledge field (science in special literature, etc.) by the artist himself”. (Smarandache F., 2007. *Unification of Art Theories (UAT): Composed, Found, Changed, Modified*. Columbus, OH: American Research Press; p.7).

Avem aici exprimate o ontologie estetică și o metodologie estetică aplicabilă subiectului artistic. Artistul, se spune presupozitional, trebuie să aibă o cunoaștere extinsă a teoriilor, procedurilor, tehnicilor artistice ale mișcărilor artistice și ale artiștilor. Apoi, trebuie să dețină cunoștințe

metodologice, adică un know-how estetic. Pe această bază, el are posibilitatea să-și îmbogățească instrumentarul estetic prin combinarea procedurilor și tehnicilor, prin inventarea ori adoptarea de noi perspective artistice și/sau literare. Acest demers onto-metodologic îl va duce pe artist în situația de a-și crea o poziție nouă față de materia inspirației sale și în raport cu arsenalul estetic tehnico-metodic. Noua poziționare îi va permite să aibă o nouă viziune: va fi stăpânul unei “multi-structure” și observatorul unui “multi-space”. Astfel, al va avea posibilitatea de a fi martorul unei emergențe artistice: va genera o artă hibridă: va da naștere “to a hybrid art” (p. 7).

Dincolo de spontaneitatea paradoxismului, Florentin Smarandache ne arată o sursă de elaborare a artei. Paradoxismul are o componentă de spontaneitate și o alta de elaborare. Ambele sunt generate de regula de inferență paradoxistică Smarandache. Efectul estetic paradoxist al “hybrid art” este unul profund și de noutate.

Hibridizarea este o metodă paradoxistă de permanentă reîmprospătare, resemnificare și reinventare. Are loc pe această cale o extindere perceptivă: sunt angrenate mai multe simțuri. Adăugăm ideii de “hybrid art” (ca rezultată a situării în “multi-structure” și “multi-space”), ideea de multi-dimensionalitate receptivă. Percepția estetică paradoxistă face apel la mai multe simțuri estetice și le aduce în convergență. Ridică în acest mod percepția estetică la o emergență la care alte mișcări literare nu pot accede. Reținem ca axe primare ale esteticii paradoxiste “multi-structure” și “multi-space” inspiration și “multi-dimensions” reception.

Teoria S-negării

OLGA POPESCU

Teoria S-negată a matematicianului Florentin Smarandache propune operatori de validare și invalidare a unei propoziții extinzând operatorul S-negare din spațiul geometriei în orice domeniu al cunoașterii. Un ansamblu de propoziții este considerat S-negat dacă cel puțin una din propozițiile sale este S-negată. Iar o teorie T este S-negată dacă ansamblul ei de propoziții este S-negat, ceea ce este echivalent cu existența cel puțin a unei propoziții S-negate.

Negația este invalidare, dar nu și reciproc, deoarece invalidarea semnifică un grad de negare (parțială sau totală), deci invalidarea poate să nu fie în mod necesar o negație completă.

Se pune întrebarea de ce ar trebui să studiem operatorul S-negare? Deoarece realitatea noastră este eterogenă, compusă dintr-o multitudine de spații fiecare spațiu cu structuri diferite. De aceea, într-un spațiu, un enunț poate fi valid, în alt spațiu, invalid, iar invalidarea se poate face în multe feluri diferite. O propoziție poate fi falsă într-un spațiu, adevărată în alt spațiu sau poate avea grade de adevăr și grade de fals sau un grad de indeterminare.

Referitor la norma Smarandache, aceasta spune că, dacă excludem una sau mai multe axiome (sau proprietăți) din definiția noțiunii A, obținem o pseudonoțiune: A normă-pseudonormă.

O pseudo-normă este un caz particular al unei norme S-Negată. Pseudonorme sunt deja folosite în câmpul științei, deoarece normele sunt considerate prea restrictive.

Luăm T ca fiind o teorie în orice domeniu al cunoașterii căreia îi aparțin un set de propoziții E într-un spațiu dat M ; P_1 , P_2 un subset de propoziții aparținând lui E , iar Q o consecință logică a acestora care prin aceasta aparține acestei teorii. P este S-negat în spațiul M dacă P este adevărată pentru anumite elemente din M și falsă pentru alte elemente din M , sau P este adevărată doar pentru M în cel puțin două feluri diferite. Un ansamblu de propoziții E este considerat S-negat dacă cel puțin una din propozițiile sale este S-negată. Iar o teorie T este S-negată dacă ansamblul ei de propoziții este S-negat ceea ce este echivalent cu existența cel puțin a unei propoziții S-negate.

O propoziție este parțial sau total negată în M . Propoziția P poate fi simultan validată într-un fel și invalidată (finit sau infinit) în multe feluri în același spațiu M , sau invalidată în (finit sau infinit) în diferite feluri. Invalidarea poate fi făcută în multe feluri. De exemplu, A poate fi invalidată prin negație totală sau negație parțială. Negația este invalidare, dar nu și reciproc, deoarece invalidarea semnifică un grad de negare (parțială sau totală), deci invalidarea poate să nu fie în mod necesar o negație completă. Putem S-nega în moduri finite și infinite o teorie, dând naștere multor parțiale sau totale versiuni, deviații, teorii alternative: T_1 , T_2 . Acestea reprezintă gradul de negare al teoriei T . Se pune întrebarea de ar trebui să studiem operatorul S-negare? Deoarece realitatea noastră este eterogenă, compusă dintr-o multitudine de spații, fiecare

spațiu cu structuri diferite. De aceea, într-un spațiu, un enunț poate fi valid, în alt spațiu invalid, iar invalidarea se poate face în multe feluri diferite. O propoziție poate fi falsă într-un spațiu, adevărată în alt spațiu sau poate avea grade de adevăr și grade de fals sau un grad de indeterminare.

Trăim în acest mozaic de spații distincte (sau structurate în opoziție) puse laolaltă. S-negat a implicat crearea multi-spațiului în geometrie și în S geometrii. O axiomă (propoziție, teoremă) este S-negată dacă axioma se comportă în cel puțin două feluri diferite în același spațiu (validată și invalidată) sau doar invalidată, dar în multiple feluri distincte. Geometria Smarandache este o geometrie care are cel puțin o axiomă S-negată. Lumea noastră nu este formată din spații perfect omogene ca în matematică, ci are și spații non-omogene. Geometria Smarandache introduce gradul de negare în geometrie pentru prima dată (o axiomă este negată 40 la sută și acceptată de 60 la sută din spațiu, de aceea poate deveni revoluționară în știință, datorită ideii de negare–acceptare a axiomelor, propozițiilor într-un spațiu producând “multi-spații”, un spațiu format din combinarea multor spații diferite ca în logica fuzzy gradul de adevăr, 40 la sută fals și 60 la sută adevărat). Referitor la norma Smarandache, aceasta spune că, dacă excludem una sau mai multe axiome (sau proprietăți) din definiția noțiunii A, obținem o pseudonoțiune: A normă-pseudonormă.

O pseudo-normă este un caz particular al unei norme S-Negată. Pseudonorme sunt deja folosite în câmpul științei deoarece normele sunt considerate prea restrictive.

Antiscrisori paradoxiste

ION SEGĂRCEANU

Cartea cunoscutului profesor Florentin Smarandache de la Universitatea New Mexico, Gallup – SUA, poartă acest titlu simplu și direct, cu specificarea „antiscrisori”, vrând să evidențieze de la bun început relația caldă, amicală, ca de la discipol la magister, cu reputatul om de litere Ion Rotaru, profesor la Universitatea din București, autor al monumentalei lucrări „O istorie a literaturii române de la origini până în prezent”. Apărută recent la Editura Dacoromână, sub îngrijirea directorului acestei instituții, Dr. Geo Stroe, cartea beneficiază de pertinenta prefață a poetului și inventivului matematician Florentin Smarandache – „Un mare cărturar și om de suflet, Ion Rotaru”. Aceasta este de bun augur pentru cititorii cărții, ajutându-i să înțeleagă mai bine raporturile firești între cei doi „corespondenți”, aflați în postura comunicării sincere, pasionale, a întrebărilor și așteptărilor pe care tânărul aspirant la gloria scrisului le dezvăluia experimentatului critic și îndrumător al său pe calea nobilei vocații artistice.

Literatura română și universală a cunoscut o seamă de cazuri memorabile de raporturi de strânsă colaborare între noii претенdenți la accederea în mirifica lume a purtătorilor de condei și cei aleși de ei drept spirite tutelare și călăuzitori de încredere ai lor. Într-o asemenea benefică ecuație s-a aflat, de pildă, Mihai Eminescu și statornicul său mentor Titu Maiorescu. Panait Istratie, citat de câteva ori în prezenta

carte, a datorat deschiderea propriei porți a celebrității – cum bine se știe – generoaselor aprecieri ale lui Romain Rolland, care i-a prefațat prima ediție a cărții de răsunset „Kira Kirlina”. La rândul său, „îngerul vagabond” Dimitrie Stelaru a fost „creația” criticului E. Lovinescu, care l-a găzduit la Cenuclul „Sburătorul” și i-a dedicat, de timpuriu, o încurajatoare „Planetă de poet”. În literatura canadiană este de notorietate cazul celebrei autoare L. M. Montgomery („Anne of Green Gables” etc.) care, în disperare de cauză, s-a adresat faimosului Mark Twain, cel care a atras imediat atenția asupra excepționalului său talent. Și exemplele ar putea continua...

Dominat de îndreptățitul sentiment de respect față de destinatarul scrisorilor sale, Florentin Smarandache se adresează de regulă acestuia ca de la egal la egal, cu vădite accente polemice, formulând opinii contradictorii, provocatoare, de unde și sublinierea de „antiscrisori”, folosită de însuși autorul cărții. Semnatarul acestor epistole își asumă modalitatea stilistică respectivă, în virtutea sincerei prietenii care l-a legat de prestigiosul profesor-senior, până la sfârșitul vieții acestuia (18 decembrie 2006). De altfel, în prefața cărții, autorul mărturisește cu nedisimulată plăcere: „L-am vizitat de multe ori în casa dumnealui din str. Popa Savu, nr. 50, din Capitală. Veneam de la Craiova cu trenul până la Gara de Nord, apoi cu metroul până la Piața Victoriei și de acolo, tot cu metroul, la Piața Aviatorilor. Ne retrăgeam apoi în mansasda burdușită cu cărți: pe rafturi, pe tocul ferestrei, pe lângă pat – un imperiu livresc! Dar el știa fiecare volum unde este. Ore în șir îmi făcea prelegeri de literatură română veche (...), în vreme ce ne serveam cu câte-un pahar de vin roșu, deși pe

mine mă interesau mai degrabă avangardele și experimentele literare. Însă îl ascultam și mă gândeam cum să folosesc perimatul în modernism, cum să conexeze ariergardismul (...) și avangardismul (...). Înnoptam la el, fiindcă ne întindeam la discuții până târziu. Îmi povestea multe culise de istorie și critică literară românească, despre viața literară bucu-reșteană, despre diverși scriitori contemporani... Eu îl isco-deam, el îmi răspundea franc, binevoitor...”

Tonul „à rebours” al poetului-matematician către dascălul său literar era generat de frământările și căutările sale creatoare, de pasiunile avangardiste și irezistibila propensiune pentru paradoxism, ca un curent artistic deosebit de tentant și relevant. De altfel, în spațiul cuprinzător al tratatului său de literatură, marele critic îl onora cu titlul de indubitabil „părinte al paradoxismului”, în sensul de curent literar internațional, fapt adevărit de scrierile de acest gen publicate de Florentin Smarandache, ca și de recenta sa revistă „Paradoxism și folclor” apărută la aceeași Editură Dacoromână, precum și de programata antologie de acest gen. În „Scrisoarea a III-a” (neeminesciană), expediată din „Craiova City”, autorul se autocaracterizează în stilul său persiflant, recunoscut: „Sunt singurul poet din lume (vorbesc serios) care a scris (și publicat, sâc!) poeme în nici un vers! (...) Acesta este recordul meu mondial neegalat, de a fi reușit să compun fără cuvinte, fără litere. Poemele nu sunt gratuite, nu sunt de poantă, ele trăiesc doar prin titlu (cap), deși n-au corp, și prin imaginația cititorului. (...) Ele constituie un simbol, un ideal de neatins, năzuința spre perfect, absolut,

infiniit, pur, exhaustiv... De aceea, ele există fără a exista, și nu există existând”...

Întreaga carte este plină de asemenea voite „perle”, găselnițe surprinzătoare, formulări glumețe, jucăușe, împecheri și suceli de cuvinte, calambururi, exprimări oximoronicе și paradoxiste. Iată o „mostră” explicativă : „Nonsensul meu are sens, nu m-ați înțeles, iar paradoxurile mele nu sunt paradoxuri, sunt adevăruri sub alt unghi de vedere (sau de obscuritate). Mie-mi plac enorm eseurile, deoarece ele te fac să nu pricepi o iotă din și despre text, ori, dacă e posibil, contrariul”... Și așa, scrisoare după scrisoare, autorul, mascându-și prin acest procedeu adevărata adorație și prețuire față de maestrul său, se „războiește” cu sine și cu acesta, într-o sclipitoare duelare de săbii, aruncând ca un naufragiat în mijlocul oceanului, după cum însuși se ipostaziază, „o sticlă S.O.S. cu coordonatele sale culturale”. Multe alte asemenea insolite adresări fac deliciul acestei cărți, care se citește cu mult interes, ca o lungă, sinceră și relevantă „spovedanie”, cu accente surprinzătoare, urmuziene, marca Florentin Smarandache. Cu atât mai mare plăcerea lectorului, când se știe că S.O.S.-ul lansat de autor „pe culmile disperării” (după expresia lui Emil Cioran), adică pe valurile neliniștilor sale de odinioară, a fost receptat cum se cuvine de criticul mult apreciat, care a rezonat pe măsură în ampla și judicioasa „Istorie a literaturii române de la origini până în prezent”.

Antologia a șasea paradoxistă în cotidianul internațional

MARINELA PREOTEASA

Sixth Internațional Antology on paradoxism, 2010, editată de Florentin Smarandache, ne pune în temă cu starea actuală a lucrurilor și fenomenelor din spațiul internațional al existenței paradoxismului.

S-ar putea spune că trăim în epoca paradoxistă, dacă deschidem bine ochii și privim ca vulturii: e imposibil să nu ne găsim victime printre amărății de funcționari cu burta lipită de șira spinării și ochii pierduți în fundul capului, ca și cum ar vrea să demonstreze vremurilor actuale și mai marilor țării, că luminița de la capătul tunelului este de fapt în capul fiecăruia, dar tunelul e surpat și nu mai străbate luminița până la limuzina de lux a diriguitorilor țării, plini de ifose și comenzi de grup pentru stingerea sau nestingerea lămpii din coșmelia săracului sau de la aprozarul-gheretă de cartier, la modă, de altfel!

Mijloacele moderne, electronica în sprijinul iubirilor de la distanță și prieteniiilor adevărate, îi întâlnesc pe internet pe Janet Nică și Florentin Smarandache, printr-un „chat” oltenesc închinat paradoxismului practic, de mii de ani existent la tot pasul printre noi, dar ca un gen literar invizibil și cinic cu protagoniștii săi, un „chat” de genul „La lilieci” , al marelui poet Marin Sorescu, tot oltean de altfel, din Bulzești, la o alergătură de iapă de Bălceștiul lui Florentin Smarandache.

Printr-un limbaj specific locuitorilor Olteniei, cei doi jonglează cu cuvintele de la înălțimi de cote apropiate, parcurgând cu meșteșug etape și fapte din viața românilor din România și de pretutindeni, din cele patru zări ale Terei, spunând pe față și pe dos, cu duh de olteni școliți și plimbați pe cărările lumii, despre viața românilor și nu numai.

Cei doi, sfidând orice cenzură, de orice fel, dau cu adevărul pe masă, în văzul lumii, precum dă cu zarurile barbutistul înrăit. Curajul, ca și la toți oltenii, vine, urcă și coboară din vatra de vin:

J.N: „să o omologăm, (...) să o damigeizăm!”

F.S: „să o ulciorizăm de la vatra de vin!”

E vorba, de altfel, chiar despre această carte.

De fapt, din „chat”, reiese că maestrul paradoxist Florentin Smarandache va sponsoriza (a sponsorizat, nărav evreiesc!) cartea cu pricina, adică *Sixth Internațional Antology on paradoxism*, și asta numai de dragul promovării paradoxismului ca o necesitate și o analiză a existenței, în fapt.

Cei doi trec în revistă o serie de cărturari, ziariști, scriitori și oameni politici (adică pe cei cu frâiele și caii, care merg cu căruța împiedicată de când au tras la Cotroceni, ca la han):

FS: „Acum e vremea oportuniștilor!”

JN: „Ce e bun în această lume nebună?”

FS: „Ceea ce nu pare bun...”

Așa că, printr-o franchețe demnă de paradoxști, cei doi arată cum scara valorilor e răsturnată, cum non-valoarea a câștigat și câștigă teren în fața valorii! Să fie oare de vină politica damigenei și a cârnaților de Pleș...?

Chiar nu mai are importanță, atâta timp cât învățământul și sănătatea merg de-a bușilea, ca niște copii de țâță, furișându-se prin tufișurile de la graniță, sau trecând făloși, cu pașaportul în buzunar, cu gânduri de: *Adio, pământ natal și mămăligă cu brânză!, Adio sarmale cu țuică fiartă! Venim, fast-fooduri, în băutura voastră, să vă savurăm!*

Antologia are, pentru prima dată în coterpaneitate, un decalog. Paradoxist! Autorul Florentin Smarandache, printr-un umor amar, atinge axiomatic realități ale vieții, de fapt concluzionează în spirit paradoxist tradiții și fapte obișnuite din viața, obiceiurile și tradițiile poporului român, autorul povestind toate acestea sub titlul: „Folclor paradoxist, România”. Nu putem să trecem cu vederea, în acest *Decalog*, peste „verdictes” ca:

„Oamenii sunt ca vinurile. Cu timpul, fie devin din ce în ce mai buni, fie se transformă în oțet.

Munca nu a omorât niciodată pe nimeni; dar de ce să riști?

Nu este important să câștigi, este important să-l faci pe celălalt să piardă.

Nimeni nu e destul de inteligent ca să poată convinge pe un prost că e prost.

Cu cât regula e mai strictă, cu atât capul care a conceput-o e mai prost.”

În cele 231 de pagini, întâlnim paradoxisti din toate colțurile lumii, cei mai multi români, doar ai noștri își permit să fredoneze pe valurile emigrării: “Fie pâinea cât de rea, tot ți-o fură cineva!”.

Cu respect și bune aprecieri, amintesc de: Gh. Niculescu, Elisabeta Koksik, George Roca, Eugen Evu, Ionuț Caragea,

Constantin M. Popa, Constantin Marghițoiu, Constantin Matei, Doru Moțoc, Liviu Florian Jianu, Javier de la Rosa (Spania), Octavian Laiu, Surdescu Alexandru, Iancu Gheorghe, Sava Postolache, Mihai Stroe, Doina Irina Stroe, Elena Armenescu, Carlogeanu Dragoș, Iulian Alupoaiei, Dumitru Păun Mihăilescu, Florian Dumitru, Eugen Zainea, Corina Firuța, Bănceanu Vasile.

Paradoxismul englezesc, albanez, bengalez condimentează *Antologia* și de neneglijat este folclorul românesc paradoxist: dacă mai marii țării ar fi plecat urechea la câte o coasă sau horă, cum dau sfaturi strămoșii, cu umor, din cele mai vechi timpuri, de pe vremea invadării de către romani, mongoli, turci a liniștii vetrelor și pădurilor dace, mai târziu române, nu s-ar mai fâli pe plaiurile noastre hoția, frica și rușinea, iar românii ar hori cu paradoxuri pe la nunți și botezuri, numai cum ei știu.

Sixth Internațional Antology on paradoxism este o culegere de texte ușor de citit, care aduce logica răbdării și răstălmăcirii zicalelor, paradoxurilor vechi și noi, în limba română și în alte limbi, ca și pe un instrument de supraviețuire în fața cinismului de criză și dorinței de putere a omului de rând, școlit sau neșcolit, dar cu simțul dreptății și gustul pentru frumos și armonie, dornic să aibe și să privească ceea ce nu există, de foarte multe ori, decât în mintea și gândurile sale.

MATEMATICA LITERELOR

“Sunt cu corespondența la zi,
sunt cu iubirea la moarte”
(Florentin Smarandache)

Libertatea s-a născut la mahala

TUDOR NEGOESCU

“ Pentru un singur poet mare,
limbile nu supraviețuiesc ”

C.Noica

Recunosc, din ipostaza ipocritului lector, că, descoperind în mirificul spațiu virtual al Internetului “Cântece de mahala”, ale lui Florentin Smarandache, mi-am șoptit în barbă: “ Ce-ar mai putea aduce nou în poezia mahalalei acest autor, când, în trecut, ne-au încântat cu artisticele lor producții un Garcia Lorca, un Miron Radu Paraschivescu? Vom trăi și vom vedea sau, în pur spirit paradoxist, vom muri și vom vedea!”

Mă așteptam să descopăr, rob al acelorași prejudecăți estetice, date de purtarea celebrilor ochelari kantieni, un soi de deconstructivist postmodern, care se dedă la savuroase farse ludice. Și cam atât! Dar așteptările mi-au fost, spre plăcuta mea surprindere, înșelate.

Cred că Florentin Smarandache a început să-și scrie „Cântecele de mahala” de cum a pus piciorul pe pământ american, în lungile nopți de singurătate, de incertitudine și disperare ale emigrantului auto-exilat în pustiul Arizonei.

Cu siguranță că, pe ecranul minții, i s-au derulat atunci scene din copilăria trăită în spațiul edenic al Bălceștilor Vâlcii (copilăria însăși, ca stare de spirit, este un adevărat Eden) sau din adolescența petrecută prin sărăcăcioasele, dar atât de pline de farmec, mahalale ale Băniei Craiovei. M-am convins, lecturându-i poemele, că românul încearcă să se vindece de

singurătate, de nostalgie după o lume lăsată în urmă, rememorând, mai mult pentru sine, aceste *amintiri din copilărie*, aidoma unui șugubăț Creangă oltean.

Românul, oricât ar vrea să se ascundă după măști estetizante, se dovedește a fi un sentimental incurabil. Logosul îi este taxat, vrând-nevrând, de lestul amintirilor din perioada românească a existenței lui. În colțul ochiului îi simt o lacrimă și-n gât îi simt nodul acela premergător izbucnirii în plânsul eliberator de tensiuni. Sentimentalii, la noi, în plină domnie postmodernistă, fracturistă, sunt priviți ca vietăți ciudate, cu handicap.

De fapt, mahalaua autorului nostru este mult mai apropiată, ca existențialitate și risipă sărbătorească a trăirilor, de mahalaua lui Creangă, decât de dubiosul, scufundat în promiscuitate, Ferentari bucureștean, ca să numesc, la întâmplare, un actual cartier rău famat din România.

Dacă am încerca să urmărim procesul de istoricizare a mentalităților la români (ce studiu insolit ar ieși!), a stratificărilor socio-culturale, am constata că mahalaua lui Florentin Smarandache, ca matrice spirituală, își găsește corespondențe și-n Isarlikul lui Ion Barbu, dar și-n mahalaua lui Marin Sorescu, din Bulzeștii Doljului, autorul ciclului "La Lilieci". El știe că, sub ultimul strat, cel dat de mahala, eventualul cercetător ar găsi acel izvor de curăție, aparținând filonului folcloric, pur românesc. De altfel, chiar Noica, într-o scrisoare adresată lui Cioran, decreta: " ...aproape tot ce e reușită culturală, la noi, ține de cultura de tip folcloric." Și poate că avea dreptate marele filozof.

Din acest punct de vedere, demersul românului Smarandache trebuie privit ca un barometru socio-cultural al societății românești din anii '70-'80 ai secolului trecut, în zona ei cea mai gri, mahalaua. Această scriere are valoare de document, dar nu numai sub aspect istorico-literar! Ea zugrăvește mahalaua anilor '70-'80, o lume din ce în ce mai amorfă, demascând primele semne ale invaziei kitsch-ului.

În anii '70, ani ai dictaturii proletariatului, s-a accentuat migrația satului spre oraș, o extensie artificială dată de acea aberantă industrializare, creând acei hibrizi suburbani, nici țărani, nici orașeni, care-și îneacă milenarele virtuți ale românilor în vicii, ca un reflex al instinctului de supraviețuire. Mahalaua începe să devină, în această perioadă de tristă amintire, un spațiu al deprădăcăniților, alungând treptat acel aer de *dolce farniente* patriarhal.

Însăși firea zeflemistă a românului nu este altceva decât sus-pomenitul reflex.

Este neîndoios faptul că autorul a întâlnit (poate că a și conviețuit în preajma lor) țigani. E mai mult ca sigur că aceștia l-au impresionat, cu aura lor de mister și magie, cu trăirile lor pitorești, uneori violente. Țiganii lui Smarandache (și nu numai) au un cult al libertății. Foștii robi ai moșiilor de pe malul Oltului sau al Jiului, s-au reîntâlnit, prin timp, în tolerantele mahalale românești. Pentru ei, ca să-l parafrazăm pe Blaga, libertatea s-a născut la mahala!

De aici, poate, că i-a venit ideea să dea o replică literară, prin timp, celebrelor "Cântice țigănești" ale lui Miron Radu Paraschivescu, care sunt, între noi fie vorba, mai mult o traducere personalizată a romanțelor lui Lorca. Sunt sigur că

Florentin Smarandache a sesizat că volumul “Cântice țigănești” al lui Miron Radu Paraschivescu nu e un punct de referință în poezia argotică, datorită unei idilizări forțate, artificiale, a limbajului poetic și, din acest motiv, încearcă o spălare de “idilic” a scriiturii, o înprospătare a acestui limbaj obosit.

Mie, ca un fost trăitor în spațiul mahalalei, îmi sună destul de fals unele versuri ale lui Miron Radu Paraschivescu. Eu îl rețin, totuși, ca pe un agreabil poet proletcultist, autorul unui celebru discurs mobilizator, în 1962, numit “ Către cei tineri”. Și vorba aceea, despre morți, numai bine!

Argoul, perceput în teoria comunicării ca o barieră de limbaj, are, într-adevăr, un iz de artificialitate. În mediile în care se folosește, este un limbaj codificat. Infractorii, de exemplu, știu că acest cod nu-l cunosc toți “fraierii”!

Argoul este, cum ar zice un Gerard Genette, “o abatere de la normă , de la uzul comun al limbii, o extensie a sensului lexical.”

Păi, fie-mi iertat, ce cititor american poate descifra codul folosit de Florentin Smarandache în scrierea poemului “În audiență”?

Poate numai unul care a trăit în România anilor `80, când, cu un “cartuș” de Kent, puteai deschide ușa oricărui funcționar public. Pare hilar acum, dar este tristul adevăr! Nu cred că presupusul cititor știe să înlocuiască substantivul propriu “Kent” cu adverbul de timp “când”, pentru a da o logică versurilor:

“- Kent mai vii?

-Peste o săptămână.”

Dar, în limbajul argotic, paradoxal, nu logica are întâietate, ci codul folosit.

Iată și o posibilă traducere: Prin “ciudata” întrebare, funcționarul îl atenționează pe solicitant că, dacă vrea să-i rezolve cererea, așteaptă ca acesta să-i aducă un “cartuș” de țigări Kent.

Solicitantul, dorind să-și rezolve problema, transmite că a înțeles mesajul și-i promite funcționarului, folosindu-se de recunoscuta ambivalență a cuvintelor românești, un pește proaspăt, prins la braconaj, probabil.

Doar în lumea argoului românesc, prepoziția “peste” se poate transforma, semnificând, în mod paradoxal, substantivul “pește”!

Acesta este limbajul codificat, aceasta e povestea țării de la Dunăre, România, “o țară desțărată cu nemiluita”, cum, cu tristețe, constată poetul Florentin Smarandache.

Uneori, mi se pare că autorului nostru i-e frică (sau lehamite?) de marea poezie, care, dă semne că i-ar fi accesibilă, chiar când acesta mimează nevinovate jocuri de cuvinte:

“Sunt cu corespondența la zi,
sunt cu iubirea la moarte”

(Bagaboanța)

Ca să mai uite de supărare, mai plasează ici-colo, cu tentă satirică la adresa regimului comunist, câte-un distih paradoxist, din cele care i-au adus notorietatea:

“Soluționați problema,
problematizați soluția”

(Orăcăiala)

sau, auto-ironic:

“ Fac și eu ce nu pot:
literaturizez neliterarul
... Distrugând tipare
creez de fapt alte tipare”

(Bleomangri cu picățele).

Savuros mi se pare poemul “Tovarășe popă”, scris într-un registru ludic, amintindu-mi de timișoreanul Șerban Foarță.

Pițipoanca și Gorobetele sunt Adam și Eva în mahalaua cu personaje vii, neliteraturizate, zugrăvite în fugă de autor.

Aforismele, trecând peste accentele lor parodice, amintesc de filozofia omului simplu de la țară, atât de drag nouă, pentru că l-am cunoscut:

“Dintre toate zeurile
cea mai bună-i carnea friptă.”

Autorul refuză acea solemnitate găunoasă a discursului poetic, migrând spre zona marginală a ludicului, a rostirii de tip argotic.

Femeia fatală din mahala este:

“ o iapă de femeie
de scapără scînteie!
... E o parașută
șută
... Cu fundul obraznic,
trainic.”

(Pușlamauda)

“ Are femeia pe dracu-n ea. Și craci
și sâni
lunecând printre mâini”

(Fleorțotina).

El pune întreaga miză pe ambivalența lexicului românesc, pe expresivitatea lui (aici are de câștigat și Florentin Smarandache, au de câștigat, mai ales, cititorii săi) și întreabă arghezian, cu gravitatea unui poet major:

“Cine mă zbate în zbatere
la gatere?”

(Criza de criză)

Eu rămân la concluzia avansată puțin mai înainte: dacă ar vrea cu tot dinadinsul, Florentin Smarandache ar putea să scrie o poezie mare!

Florentin Smarandache: poetul matematician

ION MACHIDON

Profesorul Florentin Smarandache, care trăiește departe de țară, în afară de meseria sa de dascăl, se ocupă îndeaproape de literatură, scriind cărți de poezie, proză, teatru ș.a., dar nu ignoră științele exacte, precum matematicile. Încercăm să scriem câteva cuvinte despre frumoasa lui carieră lirică. Nu vom face un bilanț al cărților de gen publicate, spunem, însă, că poetul Florentin Smarandache își respectă cu franchețe idealul, și anume acela de a scrie o poezie care să fie agreată de un public cât mai larg. Avem, ca exemplu, două cărți ale domniei-sale, în care sunt abordate, cu pertinentță de limbaj, medii de viață diverse, idealul liricii, așa cum este el văzut de autor, apărând ca o întâmpinare a câmpului, după ploaie. Volumul „Cântece de mahala” (Oradea: Anotimp&Abadaba, 2000) aduce, ca noutate, un alt stil de interpretare a limbajului, „țigănesc”, dar respectând, totuși, bunele maniere lingvistice, prin utilizarea unui vocabular adecvat poeziei, în general. Să oferim cititorului câteva exemple, inedite nu numai pentru el, ci și pentru poezii zilelor noastre, care nu prea au vreme să-și strunească scrisul, preferându-i pe conaționalii noștri, cu care sînt obișnuiți din străbuni: „Măi, fir-ai să fii,/ Ascultași pe toți cioflingarii?/ Dracul! Niște hăia, sanchi, posaci./ Că te bat de calci cuie./ Ce vrei?!/ Pacoste pe capul/ Familiei, zău,/ Poate să bălmăjești tu colo să/ Neadormi –/ Crezi că te joci cu/ Te’ncurci?/ Ptiu, mi

se bătu și ochiu’/ De rău, numa’,,/ Să vezi cum pui eu/ Paru’ pe spinarea ta”.

Și, odată ce trece peste întâmplările din viața oamenilor cu un vocabular de mahala, poetul devine mai interesant, el îndreptându-și atenția, cu finețe, aș zice, mai mult către fenomenul social. Florentin Smarandache surprinde anumite evenimente din cadrul comunității țigănești, care fac parte integrantă din viața zilnică a acesteia. Iată, în acest sens, o profundă transcriere, care te ia prin surprindere nu atât prin aspectul său prozaic, cât, mai ales, prin articularea fiecărei vorbe în parte, prelucrată cu o tehnică de fin plastician al descrierii stărilor emoționale. Particularitate constatată, de altfel, în mai toate creațiile semnatarului „Cântecelor de mahala”. Stau mărturie, în acest sens, următoarele versuri, care confirmă faptul că Florentin Smarandache este un poet original, patetic, care, așa cum am mai spus-o, aduce, cu fiecare carte publicată, câte un element nou, durabil: „Ia, mă, să văd cine fu ăsta/ cu sămânță de/ skandall, Nea Purrcell,/ alergic bovariu la muncă/ Coate-goale, mațe/ fripte și zdrelite/ Da ce vocalimbar avu măgaru’ și ce/ pretenții de șuetă/ Parcă poți să te/ c... în pofa nărodului?/ Mai bine mai rău:/ hai sictir cu el -/ Fugi, doamne, d’acia./ Lasă-mă/ să trăiesc liniștit” („Nea Purrcell”).

Acesta ar fi numai un aspect al poeziei lui Florentin Smarandache, dar, citind cu atenție „Culegerea de exerciții poetice” (Craiova: Aius, 2000), vom constata că îndrăzneala poetului este aceea de a-și schimba nu numai stilul, ci, parcă, și vocabularul. De data acesta, el este unul elevat, atrăgător prin imaginile poetice pe care le sugerează. Drept pentru

care, poezia sa poate fi privită ca o explozie solară, cu urmări dintre cele mai fructuoase în materie de idei și, de ce să nu spunem, avem de-a face cu o poezie cu filon cvasi-aurifer, din punct de vedere al tonului și al dicției: „Lumina își ridică poalele în brîu./ Se-nțeapă în brazi/ cerul/ și simt, încet, cum despărțirile/ ne risipesc./ La un capăt de cădere,/ o cabană oprește/ în răcoare,/ Când un copil aleargă de-i iese sufletul/ prin urechi” (“Naștere”).

Sorgintea poetului îi dă dreptul la cuvânt și iertare, la jertfă pentru cuvânt și trăire prin poezie. Iată, spre ilustrare, o extraordinară întâmpinare lirică, prin care volumul „Culegere de exerciții poetice” își are nu numai independență, dar și o puternică „Economie de spirit”: „V-ați găsit să construiți/ tocmai din păsări,/ pentru cărămizi./ Puneți pasărea pe pasăre și/ le bateți aripile/ în cuie./ Dar nu-i nimic./ O să zburați voi cu/ cărămizile”.

Este, așadar, un poem care ne dă dreptul la a ne gândi mai mult și a ne face chiar planuri în privința viitorului poetului, care scrie fără a impia versul de calitate, având simțul profund al metaforei.

**Formulele pentru spirit
ale lui Florentin Smarandache**

ADRIANA ELENA RĂDUCAN

Am răsfoit pe îndelete „Formule pentru spirit”, o carte de poezii a poetului Florentin Smarandache. Viața de fiecare zi, prinsă într-o altă dimensiune, îmi apare ca o existență filosofică, filtrată prin fugara privire a celui care trăiește cu patetism fiecare clipă. Încleștarea viziunii poetice atinge paroxismul în poezia care dă și titlul volumului, unde poetul dezvăluie irezistibile mecanisme ale spiritului, adânci și durabile, vizând șansa de a exista, înalta conștiință de sine, contemplarea lumii ca tot, „formulele pentru spirit” sugerând un model de reacție în fața evenimentelor de tot felul.

„Efigia hâdă
a timpului
pe frunte.
Febril caut
Formule
(care nu există)
pentru spirit.
Creierii
transpiră pe tâmpile.
A rămas oglinda -
templu
în care mă întâlnesc
cu mine.”

(Formule pentru spirit)

Obişnuit cu depărtările, cu plecările și revenirile permanente în spațiul natal, poetul Florentin Smarandache trăiește imensul prilej al studierii hărților zonale, veșnicul joc al perspectivelor încrucișate, pe care și-l asumă ca pe o stare de fapt, cântărindu-și cu aceeași unitate de măsură liniștea sau neliniștea existențială, abordând în fiecare clipă un alt model de înțelegere asupra vieții și a faptelor omenești:

„Cu fructe în ramuri
lipsă –
pomi în cadență,
desculți.
Moara
mulge de apă
izvorul,
și în islaz:
delir-de-trandafiri.
Curg măruntele, lacrimile
de cer.
Liniștea-mi măsoară
depărtările -
aceste negre plecări
ale pupilelor mele.”

(Aceste negre plecări ale pupilelor mele).

Nostalgic și îndârjit, Florentin Smarandache se distanțează de platitudini, vorbește cu sine, simplifică și ornamează viața, situându-se când în joc, când în afara jocului, confruntând meditativ lucrurile, natura cu tot avatarul ei.

„În lucruri se face
târziu.

Arini – cu capul greu de somn
 aplecat spre pământ,
 salcâmi – obosiți de mult stat
 în picioare.
 Seara stinge cerul.
 Mai trec vânturi într-o
 barcă de aer.
 Pe stradă, un felinar aprins
 dă cu lumina de gard.”

(Tăcerea ca o barcă)

Chiar dacă este la o vârstă încă tânără, „jocul de-a viața” pare să-l singularizeze, poetul își trăiește existența cu o considerabilă amplexare, prețuind fiecare clipă, având decența cuvintelor, ocolește spusa pe șleau, nuanțează ideea cu nedomolită viziune poetică:

„Ca o fată lălaie,
 seara cade în genunchi
 lângă geam.
 Cer cu ochi negri.
 Prin timpane liniștea
 își face pat de culcare.
 Lucruri, toate, au devenit egale
 cu ele însele...
 Se mai zbate puternic o libelulă
 într-un ceas...
 - Vă rog să nu mă așteptați,
 voi întârzia puțin
 printre stele.”

(Singur printre stele).

Dinamica fanteziei remodelează iubirea cu păr lung, amintiri ce rezonază, curmă ispitele sau împovărează gândul pentru totdeauna. Evidențe ce nu-și schimbă vadul, surprind, tulbură, iscodesc, înțelenesc până la pierderea identității. Poeziile închinată iubirii nu domină cantitativ, dar răspund unei chemări plină de efuziuni lirice.

„Și citesc râurile, arborii,
aerul, marea.
Citesc râurile și le scriu
cu pietre,
citesc arborii
și-i scriu cu nori,
citesc marea și-o scriu
cu meduze.
Și scriu cu pietre, cu frunze,
cu nori, cu meduze.
Citesc iubirea cu părul lung -
și pentru a scrie
înmoi tocul în lacrimi,
în lacrimi.”

(Iubirea cu părul lung)

Neașteptat de romantică, iubirea cântată de poetul Florentin Smarandache se îngemănează cu ziua și noaptea, cu trecutul, prezentul și viitorul, ancorând în timp și la țărm de mare, la poale de cer... visul împlinit sau neîmplinit, plătind o iubire ca „o mică parte din divinitate”.

Izvor de sens, iubirea îl prinde în capcana ei, atingând cel mai înalt prag al vieții, recuperând prilejul nesfârșirii, a dezinvolturii fără margini:

„Pe deal mestecenii
se limpezesc în var.
Izbucnesc salcâinii
în hohote...
de muguri,
luminile se-adun'
în portocali.
Vezi pasărea aceea?
Cu aripile se ține
de aer.
Din melodia ei
tâșnesc izvoare.”

(Din melodia ei tâșnesc izvoare).

Contragerea, perceperea iubirii ca pe-o icoană devine cu puțință într-un anume moment. Ordinea orizonturilor se mărește și descrește pe rând, încât poetul se împacă cu toate, conveniențele de rând se pun de acord cu cele lumești, înalta plăsmuire spirituală transformă totul în pasiune și amintire:

„Mă ustură sânii
cei frumoși
ca două cornițe de miel.
Mă strâng
anii tăi mici.
Pe umeri
părul cel muiat în noapte
alunecă în șoapte lungi.
Buzele tale, de sticlă,
îmi biciuie obrații,
iar inima

îmi dizolvă făptura
ca valurile împrăștiind
nisipuri pe țărm.
Și atât de departe
este cerul ochilor tăi
Încât simfonia dragostei
are numai uvertură.”

(Icoană)

Când împăcat, când neîmpăcat cu sine, poetul Florentin Smarandache conturează într-un corpus de poezii viața în sine, zbaterea insului în univers, timpul ireversibil, iubirea, resemnarea, pasiunea, chemarea, depărtarea, așteptarea, simțul acut al lucrurilor, resortul primordial, insolitul existenței, încât universul întreg îi este solidar.

„Plâng orele printre ani,
ore rămase
statui albe
în lava cernită
a vremii.
Zarea (plină-de-rușine)
se strâmbă la mine,
prin codri vântul
atârnă în ștreang.
Acolo, la margine
de spațiu,
mă veți găsi cerșind
un Univers.”

(Mă veți găsi cerșind un univers)

Sub durata acestui timp, oferindu-se implicit întregului *univers* prin creația sa, poetul Florentin Smarandache merită „rama” unui uriaș eveniment, merit a-i încununa anii de așteptări, răsplata nominalizării la Premiul Nobel pentru Literatură.

CĂLĂTORIA E CUNOAȘTERE

“Cât trăiești, nu te mai saturezi de văzut.”
(Florentin Smarandache)

Călătoria, o ieșire în afara timpului

ION RADU ZĂGREANU

Pentru Florentin Smarandache, scopul călătoriilor este unul al cunoașterii: “e bine să cunoști lumea și să compari sisteme de viață, culturi, civilizații, credințe diferite”. Florentin Smarandache preferă o stare “boemă” a călătoriilor, o libertate totală, spontaneitate, o visare “cu ochii deschiși în această lume preocupată de material” (cităm din volumul al IV-lea din seria jurnalieră a voiajărilor sale intitulate, *Frate cu meridianele și cu paralele*, volum apărut la Râmnicu-Vâlcea, 2008). Asemeni unui alt autor de jurnale de călătorie, scriitorul Cornel Cotuțiu, olteanul americanizat vrea să cunoască viața reală din locurile vizitate: “Îmi place să mă plimb la întâmplare pe străzi, să cunosc viața reală, omul obișnuit, nu reclama idealizată și exagerată din filme sau reviste”. Resursele financiare și le rezervă pentru “muzee, expoziții, catedrale, cărți... totul pentru spirit”.

Dacă pentru Cornel Cotuțiu, călătoria pe meridianele lumii este o șansă de ieșire dintr-o Românie imperfectă, sub multe aspecte, pentru Florentin Smarandache, ea echivalează cu o “rupere de lume”, o ieșire în afara timpului: “nu vreau să aud de nimic... lucru, internet, ședințe, email-uri... pur și simplu, mă rup de lume, ies în afara timpului și mă recreez”.

Călătoriile lui Florentin Smarandache constituie și un bun prilej de întâlnire cu prietenii matematicieni, cu cercetători universitari, studenți, scriitori, ocazie de a-și distribui cărțile sale unor biblioteci importante, de a ține conferințe având ca

subiect preocupările lui de matematician sau de inițiator al mișcării paradoxiste. Deși își ia notițe cu abnegație (“scriu în săli de așteptare, în taxi”), Florentin Smarandache va recurge până la urmă “tot la stilul lapidar”, uneori aproape telegrafic. Ai impresia că el este un student grăbit, care își ia notițe pe apucate, deoarece “profesorul”, realitățile vizitate, sunt coplășitoare, mereu altele, surprinzătoare, fermecătoare, șocante.

Călătorul se comunică pe sine, în raport cu o lume, mereu alta, mereu interesantă. Ai impresia că devine o agenție ambulantă de publicitate. Îl uimește peisajul arhitectonic “supranatural” al orașului Chicago. Se bucură de programul românesc de o oră la TV Chicago, realizat de poeta Cleopatra Lorințiu.

Îl încântă Brazilia, țara lui Pele, casele pe piloni de pe Amazon, uriașa statuie a lui Isus de la Corcovado, cel mai mare stadion din lume, Maracana, capitala Brasilia, “cel mai modern oraș din lume”.

Vizitatorul caută dincolo de aparențele care încântă ochiul. Constată numărul mare al divorțurilor în SUA, mulțimea brazilienilor neștiutori de carte, declinul folosirii limbii franceze, dorința brazilienilor de a ajunge în SUA.

La Florența întâlnește mereu români, care muncesc din greu. În următoarele capitole, informațiile devin mai bogate.

Veneția îl impresionează mai puțin. Ca un oltean rural, se plimbă desculț prin orașul apelor. Urcă în turnul din Pisa și întâlnește cerșetori “negruți” din România.

Și în Atena află conaționali. Câinii vagabonzi bântuie în capitala Greciei, ca în București. Reface imaginar anticul

teatru din partea de jos a Acropolei, își închipuie că este spectator la piesele lui Eschil, Sofocle, Euripide și Aristophan. Ne ține o detaliată lecție despre mitologia greacă. Propune rescrierea istoriei artelor, a literaturii, a științelor, “luându-se în considerare și creațiile popoarelor mici, supuse, umilite”. Consideră “Odyssea” lui Homer simbolul eforturilor pentru împlinirea unui ideal. Cutureieră insulele grecești.

În Peru, sesizează faptul că monumentalitatea bisericilor contrastează cu traiul umil al oamenilor de rând. Copacabana îi amintește de fostul Balcik românesc. Se lasă fermecat de civilizația incașilor, vizitează numeroase muzee. Transpare bucuria de a călători, de a compara realități cunoscute cu cele văzute pentru prima dată.

La capăt de drum, este fericit că se întoarce acasă: “Acasă, ce bine e acasă!”. Românul din el reapare la suprafață și scepticismul îi dă ghes, gândind că are șansa de a mai călători, în timp ce mulți “colegi de-ai mei din liceu și generală sunt acum... dincolo”.

În condițiile existenței internetului și a enciclopediilor de tot felul, jurnalele de călătorie, vrând, nevrând, își pierd din popularitate. Probabil că rolul lor se va reduce mai mult la o invitație de voiaj, iar, în cazul marilor personalități literare, vor conta mai mult reacțiile acestora în fața noilor lumi vizitate.

Jurnalele de călătorie ale lui Florentin Smarandache se apropie de cele două deziderate.

Vizitez și învăț

ȘTEFAN VLĂDUȚESCU

Profesorul Florentin Smarandache este fondatorul curentului estetic paradoxist, primul curent cu accentuate fundamente logico-științifice. Totodată, paradoxismul este printre foarte, foarte puținele direcții estetice impuse în ultimii 20 de ani. Prin adepții săi, mișcarea de gândire paradoxistă aprinde lumini pe toate continentele.

Florentin Smarandache nu este doar primul și cel mai important teoretician al curentului, ci și unul dintre cei care îl ilustrează cu brio. În paradoxism înscriem și recenta carte a domniei sale, „Pura vida (fotojurnal instantaneu)” (Craiova: Editura Sitech, 2012). Volumul este paradoxist și novator sub mai multe aspecte. Înțelegând că „nimeni nu mai are timp”, că „oamenii nu mai citesc” și că „vor totul citit de-a gata, autocomentat, autorezolvat”, autorul își construiește opera apelând la un complex de coduri de comunicare. Preponderență au fotografiile: „suprafața pozelor se-ntinde aproape la jumătate sau mai mult din întreg volumul”. Codul scriptural ocupă locul secund. Registrul scriptic al cărții este unul constituit din „frazе scurte și simple, fără multe vorbe”. Principiul de structurare este unul adaptat ritmului lumii „în care vremea trece rapid”. Redactarea și construcția sunt instantanee. Ele cadrează cu viteza, volumul și impactul semnificațional al fotografiei. Redactarea scriptică încearcă să intre în cadența flash-ului. Autorul scrie pe loc, „la prima mână”, „cu idei scurte ca niște blitz-uri, cu economie de

cuvinte”. Scrisul este din mers: se scrie în camion, în autocar, în avion, în muzeu, chiar „mergând pe stradă printre tarabe”. Scrie tot timpul, după cum constată consoarta sa, Lilia.

Încercarea salutară, de altfel reușită, este să se redacteze după regula fotografiei: pe loc, instantaneu, odată cu evenimentul.

Originalitatea formală este dublată de noutatea conținutului. Volumul este un jurnal de existență. El acoperă 21 de zile (19.12.2010 - 09.01.2011). Pe principala sa dimensiune, cartea este trăire. Descifrată într-un plan superior, existența lui Florentin Smarandache poate fi comprimată simbolic într-o ecuație revelatoare: existența = viața științifică plus viața estetică, plus VIDA PURA. Florentin Smarandache este înainte de toate un om de știință. Viața sa are o componentă științifică, o alta de estetică și o a treia de „odihnă activă” – călătoria. „Pura vida” sau „vida pura”, așa cum ni se explică, „înseamnă viața pură în societățile hispanice”. Practica de tip „vida pura” apare ca formă de odihnă activă. Armătura cărții „Pura vida” o constituie o călătorie în trei dintre țările Americii Centrale: Nicaragua, Costa Rica și Panama, sejurul în fiecare țară fiind de 7 zile.

Deși concepută ca ieșire din preocupările de bază (estetică și știință), călătoria se dovedește în parte o întoarcere către cele două tipuri de cunoaștere. La modul general, omul are, în existența sa, de cunoscut oameni, locuri și pe sine. Dincolo de aceste cunoașteri aplicate, există cunoașteri fundamentale care pornesc de la ele și le dau o nouă dimensiune. Este vorba de cunoașterea științifică și de cea estetică. În situația de față, cunoașterea turistică se întoarce către cunoașterile funda-

mentale. Postulatele nucleare sunt „vizitez și învăț”, călătoresc și scriu instantaneu.

În ce privește eul călător, acesta se consideră „călător la infinit” și căutător de orizonturi nelimitate. Călătoria este nu numai o problemă de experiență interculturală și de peisaj, ci o mai bună, mai rafinată cunoaștere de sine, o situație mai exactă în mersul lumii. Aflat în Costa Rica, eul călător notează: „Turiști din Mexic, Columbia, Canada, S.U.A., Anglia și ... România. Când mă prezint că-s din România, ghidul Filander zice că-n 30 de ani n-a avut nici un turist român! (...) Măntreabă ghidul de unde știi spaniolă? Îi spun că se aseamănă cu româna, limba mea nativă. El se uită mirat la mine. Credea că româna e de origine... slavă”.

Turismul înseamnă și amintire, reamintire. Vizitarea unui muzeu în Nicaragua întoarce gândul în trecut: „Printre armele vechi ale băștinașilor am văzut și... prăștii! Cum ne jucam noi copiii la Bălcești, și trăgeam cu ele în ciori, sau ne hărțuiam de-a războiul între noi”. Am zice că se poate pleca de acasă pentru a călători spre sine.

Călătoria aduce elemente de cunoaștere ținând de istorie, geografie, demografie, tradiții culturale, zoologie, botanică. Ca pasionat de carte, diaristul nu pierde ocazia de a se informa asupra cărților și autorilor din țările vizitate. În mod memorabil, în Panama, printre cele 15 cărți ale poetului și scriitorului A.M. Franco, identifică una cu titlu paradoxist: „Povestiri și Antipovestiri”.

Eul călător se impregnează de cunoștințe. Totodată, învață să vadă din perspectiva oamenilor locului. O experiență specială cu inducții în plan intelectual o reprezintă exercițiul

prezenței în locuri cu climă diferită. Pe lângă amintirile culturale, cu fundal de învățătură, din Panama este adus în jurnal un eveniment marcant: mușcătura șarpelui mantaralla. Intrând în apă în zona plajei Playa Vera Cruz, diaristul este mușcat de șarpe și consemnează: „Până acum, în viața mea, fusesem mușcat doar de țânțari și viespi. Iată-mă mușcat și de animale exotice în țări tropicale!”

Examinat sub aspect practic, jurnalul este un excepțional ghid: în ce privește traseele, costurile, locurile de văzut, cunoștințele de însușit.

Per total, în linia paradoxismului, cartea izbește prin noutatea formală și de conținut. Rămâne ideea de a scrie instantaneu și „fără retuș” și ideea de „vizitez și învăț”.

Altfel, lectura este plăcută, interesantă și reconfortantă. Ea arată că atâta timp cât suntem pe drum trebuie să ne comportăm ca niște călători: *călători la infinit*.

Călătorii neutre

ADRIAN BOTEZ

Trebuie să mărturisim că, atunci când am văzut, pe copertă, titlul: “Frate cu meridianele și paralelele”, vol. 6 (Ed. Silviana, Rm.-Vâlcea, 2010), gândul ne-a zburat la un Josef Conrad, cu “Proscrisul din Arhipelag”, la Karel Čapek, cu “Impresiile de călătorie” (din Spania, Italia, Olanda, Danemarca, Suedia, Norvegia...), ori la Jean Bart al nostru, cu “Europolis”-ul lui, sau, chiar, la „călătorul” nautic Radu Tudoran!

Nu. Nu e nimic din toate astea. La prima vedere, nu avem de-a face cu călătorii spre niște spații noi, fascinante, obsesive etc. – pare că ni se dau doar stricte și seci informații, extrase dintr-un ghid turistic (mediocru), ori internetistico-mecanice (deci, “la îndemâna” oricui și total neutrale, de parcă autorul nu ar călători într-o geografie reală și într-o istorie vie, ci într-o geografie televizată și într-o istorie extrem de vagă, complet virtualizată!): “Long Island Sound (estuar în Oceanul Atlantic, între statele New York și Connecticut), lângă orașul Bridgeport”; “Orville (1871-1948), Wilbour Wright (1867-1912), SUA: la 17 decembrie 1903, la Kill Devil Hills, în statul Carolina de Nord, cei doi frați din Dayton, Ohio, au efectuat, pe rând, fiecare, câte două zboruri în linie dreaptă”; “Cutremurul din 1964 a provocat 100 de morți, iar străzile 4 și 5 din Anchorage au fost distruse. A avut magnitudinea de 9,1 pe scara Richter și a durat 4,5 minute”; “În hotelul <<Căpitanul Cook>>, un tablou despre moartea exploratorului britanic, cunoscut sub

numele de Căpitanul Cook, în Golful Kealakeua, din Hawaii, la 14 februarie 1779. El a explorat Noua Zeelandă (între 1768-1771), a descoperit insulele Hawaii (denumite de el Sandwich, în cinstea sponsorului expediției sale), în 1778 – și a navigat în Oceanul Antarctic între 1772-1775”; “Portul Anchorage are cea mai mare mare din lume”; “În religia creștină, vinul reprezintă sângele lui Hristos, proclamat ca atare la consiliul din Lateran, în 1215”; “Insula Jamaica e descoperită de Columb, în anul 1494, dar colonizată slab de spanioli” etc.

Deși aceste informații – “de ghid turistic”/”agenție turistică” (contactată direct sau pe/prin Internet) ori de dicționar de buzunar! – supra-abundă (dând impresia puternică a unei realități artificiale, pur livrești: s-ar insinua, printre rânduri, sugestia că, în zilele noastre, nici nu merită să te miști din patul tău comod, putând urmări, “pufos” și fără niciun risc aventuros-existențial asumat – “spectacolul lumii” la TV, ori navigând pe Internet!) – cei care ar afirma că omul lipsește din carte – s-ar înșela amarnic!

Greșit! Omul există, și încă din plin, cu nenumărate ofuri, și amărăciuni, și nostalgii de... ne-neutralizat (pe lângă contactele, profund înviorătoare, cu oameni majori, din breasla cercetării științifice, precum prof. univ. dr. Zhang Wenpeng, David Schmidley, președintele UNM/Univ. New Mexico, prof. univ. emerit dr. Paul Wang etc.)! Dar, când și când, omul își presară, în text, chiar și “impresii organice”, provocate de climă (“Am un frig în mineeee... de parcă mi l-a băgat cineva cu o pompă!”), sau convingeri viscerale, “de mațe împes-trițate” (“Să nu-i văd și să nu-i aud pe niciun coleg de la Universitate... nu le deschid e-mail-urile... sunt în vacanță. Mi-

s dragi ca sarea-n ochi (mai ales cei de la administrație)!” – însă (prea rar, din păcate!) și cu poezie discretă, “în flux scurt”, “telegrafic” (precum este și existența umană, în acest univers demential de grăbit!) – firavă, adevărată, delicată: “În împărăția apelor, meduzele amintesc de niște balerine”.

Pe oriunde peregrinează, cu conferințele sale (despre propriile revoluții, în matematică ori în fizică și-n logică-informatică) – din Ohio până în Alaska, ori de la Paris și până în Caraibe, românul Florentin Smarandache duce cu el necazul și sentimentul de revoltă, contra nedreptății (real-imediate sau potențiale), trăind în cadrul unei societăți umane grav și teribil de penibil “deraiate” spiritual (“Acum știu de ce oamenii beau și-i înțeleg: să uite de viața asta mizerabilă și fără sens, manipulată de cei bogați și cu putere. Merg pe la conferințele astea ca să-mi pun creierul la contribuție, să nu lenevească. Să fiu permanent în situații de învățare, asimilare și creație”; “Sunt prea bătrân pentru lumea asta, pe care n-o mai înțeleg”) – și amintirea strâmtorării sau chiar strâmtorarea endemică – traduse, toate, în obsesia “costurilor” – de la onorarii de conferință și până la produse ori servicii: “Am primit, ca onorariu, un cec de 250\$”; “Cu autobuzul 24 (biletul 2\$), ajung din centru la Space Needle (Acul Spațial); 16\$ intrarea”; „E sâmbătă și am fost în Utica, la Walmart, ca să-mi cumpăr o păturică subțire (10\$), o lingură și un cuțit (dar n-am avut încotro, a trebuit să iau un pachet de patru bucăți, din fiecare – 1\$ + 1\$)”; “Lilia voia și ea să vândă căciuli și ciorapi împlețiți de ea, însă îi trebuia aprobare de la primărie, iar taxa era scumpă (100\$)”; “Un film despre mirabila auroră boreală. 8,75\$ intrarea”; „Plecat cu

trenul din orașelul Seward. 119\$”; “Plătesc 17 euro pentru numai două beri”; “Mi-e foame și cumpăr un sandwich de 3,80 euro (cu salam, brânză și puține vegetale)”; “Te-agață vânzătorii peste tot. Și niște prețuri mai mari ca-n America (n.n.: în Jamaica/Montego Bay)! Fostele colonii engleze sunt scumpe. 4\$ intrarea pe plajă”; „Pe plaja Groovy, din Montego Bay, o gustare la restaurant – preț ridicat” – și (deși nerecunoscută!) expresia nostalgiei originilor: „Am fost pe destule litoraluri, pe 3-4 continente, dar cel mai mult mi-a plăcut (fără nicio chestie de patriotism) la Marea Neagră; Eforie Nord a fost plaja mea preferată. Parcă mai îngrijit, mai animat și plin de viață. Mi-amintesc de gogoașa înfuriată cu ciocolată (dulce ca mierea, caldă), de peștișorii mărunți, prăjiți, ce-i ronțăiam și-i înghițeam ca pe semințe, de porumbul copt, ori bând bere și mâncând mici la terasă”; „Închiriem un taxi pentru o zi: 120\$ și mergem la Ocho Rios (Opt Râuri – în spaniolă)”; „20\$ intrarea, de persoană, pentru un tur de 45 de minute la Grota Verde” – totul, dublat de amintiri matriceale: „Îmi aminteam de Peștera Muierii, din Polovragi, județul Gorj, unde am fost în tabără când eram în clasa a șaptea. Aici se ascundeau în special femeile și copiii, când năvăleau turcii; bărbații erau plecați la oaste, să lupte”; „Cumpărăm (2,5\$/100g) rom jamaican”; “Taximetriștii îți spun un preț când te urci în mașină și-ți cer alt preț (mai mare!) când cobori!” etc.

Nimic, nici măcar Parcul Yellowstone, nu-l trezește pe autor dintr-o stare de apatie (de fapt, o atitudine profund resentimentară!) și abulie “anti-socială” și “anti-cosmică”, în care însăși natura “se prezintă” ne-conform cu standardele de

“cost” (de energie a atenției!) și “image” servită – normale (cel puțin așa ne creează impresia autorul volumului, un adevărat “grogard” napoleonian, în lumea pigmeilor escroci “capitaliști” cam troglodiți, în mentalitatea lor, exclusiv “profitardă”) – de pe un mal și de pe celălalt, al Atlanticului: “Maluri de piatră la gheizere (s-au format) și o baltă ca un abis care duce în fundul pământului. Când erupe, se-aude vuuu, vuuu... parcă-i infernal. Mai degrabă interesant, decât frumos, la Yellowstone”; “La 6,20 dimineața, am ajuns la Paris. Am schimbat în aeroport 300\$ și am primit 169\$ (aproape jumătate!)”.

Și își încheie cartea, aparent triumfalist, în realitate chinuitor – cu, mereu, aceeași obsesie (cât reactiv-conștientă, cât subliminală) a “costului capitalismului”: “Am ajuns a doua zi în Dallas, la Motel 6 (58,89\$, iar taxiul de la aeroport 28\$). Veni, vidi, vici! Am câștigat experiență de viață, noi informații și impresii”.

“Am câștigat experiență și impresii...”. Poate! Mai curând, și-a completat colecția de nemulțumiri și frustrări socio-financiare și... cosmice! Pentru că nu există, nicăieri în carte, semnele “călătoriei inițiatice”. Cel puțin, nu în ce privește spațiile – de dincolo de Atlantic, sau... vest-europene (ceea ce nu-i major diferit, ca mentalitate a profitului și a batjocoririi valorii autentice, într-o lume dominată, tot mai înspăimântător, de ignoranță și de impostură! – la Paris, îi povestește, “pe șervețele”, unui amic “de breaslă” – dr. Athanasios Chantis, cercetător în materie condensată, “grec după tată, rus după mamă, s-a născut în Uzbekistan, dar a trăit în Grecia” : “I-am spus cum e ridiculizată Ipoteza Smarandache –

că nu există viteză limită în Univers)”)! În schimb, călătoria spre “inima” (neafată!) a satului său natal, Bălcești (pentru a se auto-recupera spiritual-existențial) tentează o acțiune de “regressus ad uterum”. Nereușită – și revelatoare de *total nereușită adaptare la lume*, din pricini de dezrădăcinare: “Nu-mi mai place în România, nu mă pot adapta în America...”.

Acest volum 6 al cărții “călătoriilor” bombănitoare, ale celui care-și ascunde frustrările identitare, în cercetări furi-bunde, scânteietoare (mai curând ... explozive!) – ascunde, în fapt, un Ahasverus al spațiilor pe care nu le poate umple cu sine – și al minții pe care n-o poate goli (întru descoperiri pur-ideatice!), îndestul de febril, pentru a nu-și mai aminti problemele identității umane ale Patriei (uneori negată, dar mereu evocată!).

Călătorind în Rusia actuală

MARIAN BARBU

Apropiindu-se de împlinirea unei vârste rotunde (n. 10 dec. 1954), Florentin Smarandache, profesor la New Mexico University (USA), tinde să-și stabilizeze preocupările de specialitate – sub raport științific și tehnic. Dacă, până mai ieri, jubila în fața cuvântului tipărit ce rezona pentru literatură, astăzi, culege roadele nenumăratelor eforturi ca matematician și specialist recunoscut în domeniile conexe în care a investit fără limite. În 2011, Academia Română i-a oferit Premiul „Aurel Vlaicu”, iar în China i s-a decernat Premiul „Doctor Honoris Causa”, pentru preocupările sale multiple cu aplicabilitate imediată sau de perspectivă.

După succesele literare, atâtea câte au fost (în România, în special cu piesele de teatru, cu teoria mișcării paradoxiste, cu ingeniosul roman “America, paradisul diavolului” (patru ediții între 1992, primăvara, 1992, toamna, 1994, 1999), de câțiva ani buni matematicianul călătorește mai pe toate meridianele și paralele lumii. Scopul: de ordin științific; răspunde invitațiilor venite pe te miri ce teme solicitate să conferențieze ; în principal, mai toate pornesc de la matematică.

Din momentul declanșării unui da confirmator, cunoașterea dlui Smarandache se manifestă tridimensional: în scris (în principal, pe calculator, de regulă prin internet, dar și prin manifestări olografe, destul de variate. Aici ar intra și cărțile tipărite); prin oralitate (la cursurile universitare de la New Mexico; la demonstrațiile *pro domo*, făcute în fața unei

audiențe specializate, în țările vizitate; în discuțiile private de la telefoanele de acasă ori de la secretariatul facultății); prin procesare continuă. Creierul uman intră în dispută sau în colaborare cu mașinăria calculatorului.

Rămâne greu de separat, și cu atât mai mult de indicat, cine și când s-a aflat la pupitrul de comandă. Numai că și imaginația are variabilele ei. Așa că, în materie de cunoaștere prin călătorii (uneori chiar în jurul camerei; c-o singură condiție – să nu ai doar amintiri dintr-o pernă), profesorul Florentin Smarandache are la activ cel mai bogat palmares dintre scriitorii români, fie din țară, fie din străinătate.

Ca beneficiarul unor lecturi al cărților aparținând și acestei zone, am selectat-o, pentru acum, pe cea intitulată “Mama vitregă, Rusia” (Râmnicu Vâlcea: Offsetcolor, 2006, director: Mircea Monu). Motivele opțiunii : imprimarea clară pe hârtie 80% albă, fotografiile reproduse în policromie, care ridică standardul de prețuire și demnitate al indicatorilor referențiali, limbajul directiv, orientat pe comunicare imediată; din când în când, analitic, explicativ până la detalii strict necesare în expozeul formulat. Nu sunt neglijate unele cancanuri – puterea țaristă, puterea bolșevică. După cum globtroterul, făcând apel la documente ale vremii, scria cu lux de amănunte despre Inessa, amanta lui V.I. Lenin, ca și despre fiica lui I. V. Stalin. Și într-un caz și într-altul, Florentin Smarandache apasă cu o reală convingere pe înalta învățătură a celor două femei, specializate nu numai în politica roșie, ci și în limba engleză. Dar împrejurările numeroase ale vieții din țările occidentale, ca și mariajele nefericite, pe care și le-au

asumat cu bună știință, le-au făcut personaje, deloc literare, intrând în atenția organelor de siguranță și diplomație.

Florentin Smarandache este cucerit, dacă nu înmărmurit, când află că în Rusia lui 2005 erau 220 de institute de cercetare științifică; sau cum un savant, Boris Levin, un iubitor convins al plimbărilor în aer liber, nu știe denumirea marelui parc din Sankt Petersburg (el a descoperit anomalia ortopositroniumului în 1987, independent de grupul de la Michigan (USA). Dar câte fermecătoare explicații găsim pe tot parcursul șederii lui Smarandache la Petersburg, oraș înființat de țarul Petru cel Mare, contemporanul apropiat al lui Dimitrie Cantemir (1673 – 1723).

Capitolul “Farmecul Veneției rusești” – ca multe alte note de călătorie din această carte conține toate particularitățile de gândire și alcătuire, implicit de exprimare ale autorului ei. Informații seci, atâtea câte sunt strict necesare unui probatoriu credibil; traducerea din limba rusă a unor cuvinte și expresii folosite/întâlnite; obiective civile și religioase existente în zonă; o fotografie color, din 3 aug. 2005; un excurs de istorie, începând din sec. al XIII (de la ocupația mongolă), până la 1989; crime pentru tronul țarilor, „Nopti albe” și „Zile negre”, Moscheea din Sankt-Petersburg, faimosul muzeu Ermitaj, pictori ai lumii prezenți cu lucrări în muzeu, despre fortăreața „Petru și Pavel”, un medalion de o rară noblețe confraternă, dedicat soților Larissa Borissova și Dmitri Roubounski, fizicieni ruși – toate acestea sunt repere revelatorii ale capitolului amintit.

Preocupările celor doi fizicieni vizează actul comunicării dincolo de actualele tehnici cunoscute. Ei afirmă că informația

poate penetra instantaneu orice bariere materiale, iar transferarea se face fără absorbție (apud Fl. Smarandache).

Cartea are 125 de pagini. Ultimul capitol, al 5-lea, se prezintă ca un elegant *remember* despre Moscova. Autorul este bucuros să afle că în Biblioteca Centrală din Moscova se găsește și revista *Progress in Physics*, editată de el și de cei doi însoțitori ai săi.

Vârful de lance al scopului pentru care a venit în Rusia l-a constituit cercetarea științifică din orașelul Pușcino, aflat la 120 km de Moscova. Mergând cu autobuzul, poetul și prozatorul Smarandache își notează, în carnețel, dar și mental, despre frumusețea peisajului întâlnit: păduri, fânețe, lanuri de floarea-soarelui, companii de petrol, stejari, mesteceni, conifere. Autorul nu se poate abține, după ce a văzut numeroasele sonde de petrol, ca să nu exclame: „Companii, nu de petrol, ci de mega-petrol. Au zăcămintele uriașe”.

Ajuns în orașul științelor, își consemnează existența a șapte institute de cercetare: a celulei, a proteinelor, de inginerie genetică, de microbiologie, de cercetări chimice, de biologie, de matematici aplicate.

Pe românul american îl interesa producerea unei forme noi de materie, „în afară de antimaterie, nematerie (unmatter, în engleză)”, pentru care a ținut și o conferință despre probabilitatea neutrosofică, stadiul teoriei și aplicații. Se oferă exemple din spațiul Rusiei.

Cartea este doldora de informații, mai toate culese de la fața locului, suplinind orice ghid turistic, orientat în mod expres spre Moscova și Petersburg.

Certă rămâne maturitatea stilistică a exprimării matematicianului Florentin Smarandache care scrie cu supravegheată măsură a la Pitagora – multum in parvo.

P.S. Ca o împlinire științifică a globtroterului, s-ar cuveni ca, la împlinirea a șase decenii de viață, prof. dr. Florentin Smarandache să-și alcătuiască un corpus unitar al jurnalelor sale de călătorie din cele multele țări vizitate.

Destine excepționale

ȘTEFAN DUMITRESCU

Există, fără îndoială, destin, Destine, iar multe dintre ele, prin voia Lui Dumnezeu sau a împrejurărilor, sunt cu adevărat excepționale. Un asemenea destin excepțional este cel al matematicianului Florentin Smarandache, din Bălcești Oltețului, născut la jumătatea veacului al XX-lea.

Despre Florentin Smarandache am auzit cu mai mulți ani în urmă, la Vâlcea, de la prietenii mei Ion Barbu și Doru Moțoc, ca fiind "autorul" Paradoxismului în literatură, despre care matematicianul scrisese o carte. I-am recenzat atunci elogios lucrarea despre paradoxism, deși încrederea mea în acest curent la ora aceea nu era maximă, el rămânând mai mult în zona speculației. Așa cum curentul Semănătorist, care a avut un moment al lui de glorie la începutul secolului XX, dar nu a produs mari opere literare (de fapt, nu a produs nici măcar o operă notabilă), rămânând doar o încercare teoretică ce aparține de acum istoriei literare și istoriografiei, este posibil ca nici paradoxismul să nu producă opere de valoare, și, în cazul acesta, va rămâne, și el, o pură speculație. Există, desigur, și posibilitatea ca acest curent, în cazul în care va fi deservit de scriitori talentați, de creatori de mare talent, care să dea mari opere, să devină într-adevăr un Curent literar în adevăratul înțeles al cuvântului, care să dea mari opere, așa cum au dat clasicismul, romantismul, simbolismul. Tot ce este posibil în această istorie umană, absurdă, dureroasă, extraordinară și... paradoxală!

Iată că, după câțiva ani, se produce, în înțelesul profund al cuvântului, întâlnirea cu Florentin Smarandache. Întâi pe internet, apoi, în modul cel mai revelator, prin lectura cărții „Exotica și cutremurătoarea Indonezie”, o carte recentă a domnului profesor Smarandache, dintre foarte multele cărți scrise (scriitorul și matematicianul Florentin Smarandache are înclinația către performanță, către recorduri!).

Cartea aceasta este revelatoare, cum spuneam, atât pentru cunoașterea unei lumi exotice (a unui segment exotic și tragic al civilizației umane) și spectaculoase, cât și pentru cunoașterea personalității lui Florentin Smarandache, dar mai ales a unui destin foarte spectaculos. Din acest punct de vedere, am vorbi despre „săgeata epistemologică a Bălceștiului”, înfiptă în cerul universalității. Sau despre vocația de absolut a așezării de pe malul Oltețului, cu nume atât de frumos, Bălceștiul (târg interbelic, cu prăvălii cu obloane scorjite, de o parte și de alta a unei străzi largi, cu văzduh mirosind a iz de toamnă și a mere coapte), cel plin de melancolie și umilință, comună mai răsărită, aflată lângă vestita așezare Oteteliș, unde și-a avut conacul cunoscuta familie de boieri Otetelișanu, cei care au înființat și au ținut terasa Otetelișanu din Bucureștii veacului XIX, intrată în istoria culturii române, și pe lângă care a trecut Tudor Vladimirescu, în fruntea unei părți a oștirii sale.

Din această comună mai mare, care avea prin anii 70 prăvălii cu obloane mari și scorjite de arșița verilor, cum îmi aduc eu aminte, rămasă din perioada interbelică, a plecat matematicianul și poetul Florentin Smarandache. Prin anii

1965-1968, autorul aceste recenzii era elev la Bălcești, dar nu ne-am întâlnit.

Ne-am întâlnit, la modul profund, al comunicării empatice, atât de asemănători și atât de diferiți, acum prin intermediul cărții lui, cu siguranță o carte rară, carte apărută la Râmnicu Vâlcea (una dintre marile vetre de cultură din spațiul românesc, și asta de multe veacuri, dacă ne gândim la tipografia de la Govora), la editura Offsetcolor, în vara anului 2007, în condiții grafice foarte bune.

Cartea, de fapt, un jurnal amalgamat și sentimental (turistic, cultural și educațional), este rodul, actul setei memoriei prin care ființa încearcă să eternizeze, să fotografieze imagini, repere, tablouri culturale, viziuni istorice, trăiri ale aventurii spiritului, însemnări ale profesorului de matematică și ale scriitorului Florentin Smarandache în lumea pe cât de fascinantă, pe atât de tragică a tărâmului de basm numit Indonezia.

Invitat să participe la mai multe întâlniri științifice (la un Congres care-i poartă numele, caz rar și spectaculos pentru știința românească, și un mod strălucit de a face cunoscută în lume țara, cultura și știința românească, poporul român) cu studenții și profesorii de la câteva Universități din această parte a lumii, primit cu entuziasm de forurile științifice din această țară, fiind o minte scotocitoare, omul de știință român dorește să cunoască întregul univers geografic, social, istoric, spiritual al acestui “continent”, format din mii de insule, care este Indonezia.

Primul gând mă duce la Mircea Eliade și la aventura lui în universul imens și atât de bogat al Indiei. Florentin Smaran-

dache continuă drumul înaintașului său și merge cu câțiva pași mai încolo, în Indonezia.

Cum și în America profesorii sunt săraci, abia își duc existența, am notat, pentru că m-a izbit, pur și simplu, expresia folosită de autor (și care este, nu ne îndoim, o realitate, dar nu atât de cumplită ca aceea din România): aventura pe mapamond a d-lui Smarandache începe prozaic și umil cu investigarea pieței, cu căutarea pe internet a celei mai ieftine rute până la locul de destinație, în urma invitației primite de la universitatea STIK din Malong.

Notându-și gândurile, Florentin Smarandache are umorul și naturalețea olteanului autentic: „Așa că n-am avut încotro decât plătind 1469 de dolari Companiei Cathag Pacific. Să vezi durere dacă nu-mi aprobă viza, după ce am plătit biletele! Multe lucruri se rezolvă astăzi pe internet. Ce bine, ce simplu, ce repede. Adresele consulatelor, ambasadelor, locurilor de vizitat.”

Florentin Smarandache nu este preocupat de descrieri feerice de peisaje, de perspective geografice (gen pastel sau peisaj, acuarelă), construite reportericește; nu, el își exprimă gândurile firesc, frust, așa cum îi vin ele în minte, părerile sunt redată instinctiv, și își notează lapidar îngrijorările lui de ființă umană care va pleca într-o călătorie lungă, stările pe care le trăiește, sentimentele născute de cine știe ce întâmplare sau context care-i colorează fondul psihic. În epoca zborurilor cu avioanele pe meridianele planetei, omul modern este stresat de toate întâmplările sau riscurile care se ivesc la tot pasul: „Dau telefoane... am așteptat vreo oră în receptor. Până la urmă, mi-au deplasat călătoria cu o zi: pe 14 în loc de 13 mai

și mă întorc pe 29, în loc de 28, stând o noapte în aeroportul din Albuquerque și 17 ore în cel din L.A.”.

Urmează odiseea călătoriei cu avioanele, schimbatul rutelor și al avioanelor, așteptatul îndelung în aeroporturi, timp în care își notează în carnetul lui de memorialist impresiile, datele, cursele, gândurile, imagini disparate, amintirile care-i trec prin minte. Cu acest prilej, autorul inserează în curgerea textului opiniile sale despre cărțile citite, meditează asupra unor teme care îl preocupă sau îl obsedează, majoritatea opinii și atitudini foarte realiste. Iată ce spune Florentin Smarandache despre cartea (din păcate celebră, căreia i s-a făcut o reclamă extraordinară) „Ciocnirea civilizațiilor” a lui Huntington: „... este numai o propagandă dirijată în avantajul unui grup etnic și împotriva altor culturi și religii [în prezent pe față împotriva musulmanilor, prezentați ca trăind în evul mediu, exploatănd femeile].

Justă concluzia d-lui Smaranadache. Ea vine să confirme afirmația Biroului de Viitorologie de la București că aceasta este o carte falsă, un instrument de manipulare cu bătaie lungă în viitor, că este o armă psihologică perversă, subtilă, împotriva națiunilor și a civilizațiilor (o armă psihologică în războiul dintre Societățile dezvoltate și Lumea musulmană, război aflat pe planșeta Proiectanților mondiali), război început de foarte mult timp; război pe care noi l-am denumit *război mascat* (o sinteză de război informațional, psihologic, economic, ecologic, cultural, educațional, sistemic, axiologic etc.) și pe care sociologii și strategii americani îl numesc război G4 (războaie din generația a 4-a).

Cel mai mare război mascat, proiectat și purtat împotriva Țărilor din Europa de Răsărit, apoi a unei mari părți din popoarele lumii, a fost ceea ce noi am denumit Experimentul comunist, care nu a fost altceva decât o formă foarte subtilă de război mascat, și care a făcut în istorie foarte mult rău multor popoare și națiuni, Civilizației și speciei umane însăși.

Cartea lui Huttington este un Proiect teoretic, viitorist, ca și Teoria comunistă, care pregătește din punct de vedere psihologic popoarele pentru un război și mai mare decât războiul dintre națiuni, este vorba despre *războiul dintre civilizații*, și creează condiții pentru aplicarea în practică a *realității despre care vorbește*.

Cartea aceasta, care este și prost scrisă și insuficient argumentată, vorbește deci despre o realitate îngrozitoare pe care cei care conduc lumea prin manipulare o proiectează de pe acum (de fapt, ea a fost proiectată demult) și pe care vor să o realizeze în viitor. În mod mascat și subtil, acest *război între civilizații a început, luând forma războiului împotriva teroriștilor, fenomenului terorist* (Bin Laden a fost omul lui Bush).

Cât se poate de corect se exprimă dl Smarandache și despre ceea ce în cadrul Biroului de viitorologie de la București noi am denumit mai sus Războiul Mascat Mondial dus de către Vârful Financiar, care conduce Civilizația umană. Și omul de știință Florentin Smarandache are cunoștință de acest război mascat sau Noile războaie din generația a 4-a (a se vedea și cartea lui John Perkins, "Spovedania unui asasin economic": „Specialiștii de la Agențiile de spionaj de pe glob sunt antrenați în folosirea de metode psihologice manipulative. Asistăm actualmente la războaie psihologice, culturale,

religioase (o nouă cruciadă cu mult mai sângeroasă decât cele medievale), politice, sociologice, literare, artistice, științifice, prin care marile puteri încearcă să șteargă memoria colectivă, inconștientul națiunilor mici, coloniilor și să domine globul.”)

Nu putem să nu subliniem atitudinea curajoasă a omului de știință român în fața acestui fenomen. Dacă toți profesorii și oamenii de știință care trăim actualmente pe această planetă am lua atitudine, așa cum o face dl Smarandache, împotriva acestui tip de război, mult mai distrugător și murdar decât războiul militar, poate că altfel ar arăta fața acestei planete.

Și continuă dl Florentin Smarandache : “În multe țări, chiar zise „democratice” (a se observa ghilimelele), mass-media este sub controlul unui grup restrâns care deține Puterea. Mass-media este foarte importantă în societățile democratice, căci prin ea se manipulează opinia publică. Dreptatea-i o poveste, spune o zicală românească, nici n-a fost și nici nu este”, o dă omul de știință româno-american pe românește.

Ceea ce mă intrigă și mă îngrozește (din păcate nu mă mai revoltă), este faptul că ne-am obișnuit și cu cele mai oribile ticăloșii făcute împotriva omului. Este realitatea dureroasă că marea majoritate a oamenilor de pe această planetă, ca și marea majoritate a educatorilor lumii (educatori, învățători, profesori de toate nivelele), ca și marea majoritate a oamenilor de știință, a artiștilor, din toate domeniile, marea majoritate a intelectualilor planetei (și această categorie a devenit demult o clasă socială planetară), cunosc acest adevăr imens și teribil că Omul, omenirea, națiunea, sistemele economice, culturile, popoarele sunt victimele unui mare Război mascat,

dar nu fac nimic pentru a lupta împotriva lui, a Proiectanților și a realizatorilor acestui război.

De altfel, și dl Florin Smarandache trece cu ușurință peste acest adevăr îngrozitor. Este extraordinar, însă, faptul că îl notează și îl subliniază!

În sfârșit, autorul acestei cărți pornește către Indonezia. Cartea este structurată pe capitole mici. Iată-l pe *homo planetarius* sărind din avion în avion, avioanele sărind și ele ca niște lăcuste pe meridianele planetei noastre, din ce în ce mai mică. „Sar dintr-un avion în altul ca un cocostârc. Îmi crește barba până când ajung în Indonezia. Trei zile și trei nopți: Atlanta – Phoenix – Jakarta. Biletul mai ieftin, traseul mai lung și întortocheat.”

În sfârșit, scriitorul ajunge la Jakarta. Iată o „fișă” a Indoneziei: „Indonezia are un guvern moderat, iar extremiștii islamici sunt un grup restrâns.” „Arhipelagul se întinde de la est la vest aproape cât SUA, dar 60% este apă. Diversitatea este foarte mare, dintr-un loc în altul: de pildă, în Irian, vestul insulei Papua, tribul Pann trăiește încă în epoca de piatră! Umblă în pielea goală și ies din junglă la marginea străzilor cu sulile în mâini.”

După lectura cărții, realizez că Florentin Smarandache reușește să „picteze” cât se poate de bine imaginea țării imense și fantastice, a cărei dimensiune fundamentală este diversitatea, exotismul, discrepanța dintre regiuni, culturi, elemente. Aceasta ar fi dimensiunea geografică economică a Indoneziei.

Autorul cărții reușește, însă, la fel de bine, să ne sugereze și dimensiunea culturală, istorică, spirituală, religioasă a

acestei țări formată din mii de insule, jumătate nelocuite. „În nordul insulei Sumatra, provincia cu capitala Mendan adăpostește tribul Batak, cu limbă proprie, în care fiecare familie își ține socoteala arborelui genealogic până a la 5-a spiță. Câte bordeie, atâtea obiceiie! În religie predomină musulmanii (90%), apoi vin creștinii 5% și hindușii(1%). Curios că există și creștini ortodocși, sprijiniți de cei din Damasc (Siria).”

O altă secțiune, redată cu amănunte pitorești, calde este cea care se referă la întâlnirea cu profesorii și studenții universităților din Indonezia. Vic Cristiano este prietenul și colaboratorul d-lui Smarandache, la fel David Handriata, cu care autorul se fotografiază.

Florentin Smarandache are ca orice gurmand instinctul și plăcerea degustării mâncărilor, a reținerii numelor sonore și ciudate ale mâncărilor locale, așa că la capitolul acesta ne dă destule informații despre talentul culinar al indonezienilor, spre bucuria papilelor noastre gustative.

Datele despre luxul hotelurilor în care a locuit, despre construcțiile moderne ale Indoneziei sunt și ele destul de bogate, astfel că, la sfârșitul lecturii ai cât se poate de obiectiv perspectiva de sus a unei țări care te copleșește, prin paleta largă de culori, de culturi, de religii, de tonuri, de peisaje urbanistice și de junglă și ape, obiceiuri, mentalități, idei.

Am privit cartea până acum din punctul de vedere al reporterului turistic, al jurnalului cultural, din perspectiva geografiei culturale, dar cartea poate fi privită și din punctul de vedere al unui roman.

Din acest punct de vedere, avem nu numai o perspectivă mișcată, dar și o altă carte, holistică, meditativă, cu un alt

personaj. Am putea vorbi despre omul de știință modern, obligat de modul său de viață, de logica absurdă și spectaculoasă a existenței moderne, să semene cu o lăcustă care sare de pe un meridian pe altul al planetei, despre omul modern transformat în *homo turisticus*, despre drama mondializării, despre pierderea liniștii și a tihnei omului clasic, despre ruperea de rădăcinile ontologice a ființei umane a secolului XXI și a societății omenești, despre dimensiunea de talmeș-balmeș și de Turn Babel a civilizației și a societății moderne.

Astfel, avem imaginea omului viitorului, aruncat într-un tunel existențial, pendulând între spațiu și timp, pierzând multe zile din viața sa (sau o mare parte din viață), aflându-se mai mult în zbor decât de pământ (drama lui Anteu), pierzând acel sentiment al înrădăcinării, al locului.

În cazul cărții, foarte interesante, și subliniem acest lucru, instructive, mai importantă ni se pare performanța extraordinară a unui tânăr, plecat din spațiul Olteniei de mijloc, care, învingând bariere enorme, ajutat de o sete imensă de informație și de o inventivitate desfășurată ca un evantai, calm și păstrându-și optimismul și pofta de viață, ajunge un om de știință în America.

Mutând limitele științei cu inventivitatea lui de ceasornicar, ajunge să ne propună noi concepte și viziuni în domeniile în care își exersează inteligența. „Misiunea (imposibilă, glumește Vic) a cuantizării este unificarea, precum în teoria multi-spațiilor înzestrate cu multi-structuri (Smarandache, 1995, mă citează Vic)”.

Nu putem bănuî de pe acum mutațiile pe care le vor aduce noile concepte elaborate de Florentin Smarandache, dar cu siguranță ele îmbogățesc și duc mai departe orizontul științei.

Dintr-un alt punct de vedere, cel al târgului Bălcești (comună, cum îi zice el) matematicianul și paradoxistul Florentin Smarandache, alături de doamna profesoară Iliescu, femeia care a adus pe lume o ființă umană la cea mai înaintată vârstă, 66 de ani, sunt oameni care au forțat cel mai mult limitele biologice ale omului, limitele sociale și psihologice, epistemologice și ale adaptabilității umane, limitele timpului și ale spațiului.

Dumnezeu să-i binecuvânteze și să-i întărească în aventura lor umană extraordinară!

Extensica și estetica paradoxistă

ȘTEFAN VLĂDUȚESCU

În linia paradoxismului, curent literar pe care l-a întemeiat cu aproape 30 de ani în urmă, profesorul la University of New Mexico (U.S.A.) Florentin Smadandache a acreditat în 2004 un de tip de scriere sincretică pe care l-a denumit “fotojurnal instantaneu”. De curând a publicat “Extensica. Fotojurnalul instantaneu din Canton” (Oradea, CJCPC, 2012). Este vorba de o carte ce probează un mod complex de a face literatură. După cum se știe, dialogurile lui Platon îndeplineau la început o funcție literară. Ulterior, ele au devenit tipare filosofice. În ele se întâlneau sincretic literatura și filosofia: se făcea filosofie cu mijloace literare. La Friedrich Nietzsche întâlnim un sincretism invers: acesta realizează literatură cu un instrumentar filosofic. Spre deosebire de Platon care a rămas filosof, Friedrich Nietzsche se înscrie în două istorii : istoria literaturii și istoria filosofiei. Un sincretism specific descoperim la Jacques Derrida: ca și Platon, acesta face filosofie cu mijloace literare, dar o face anume ca filosofie. El extinde filosofia pe domeniul literaturii.

În “fotojurnal instantaneu” își dau întâlnire sincretic arta literelor și fotografia. Deși imaginea face uneori cât o mie de cuvinte, ea este instantanee, este perisabilă. Imaginea nu are amintire, ea este prezent pur, șocant, direct. Discursul imaginii este unul fără cod. Mesajul fotografic, așa cum arată Roland Barthes, nu are cod: nimeni nu ne învață cum să lecturăm o fotografie. Limba ajunge să fie artă. Fotografia fie

este realizată ca artă, fie nu este pur și simplu artă: fotografia nu admite recuperare, remediere. Ea este ilustrativă pentru rapiditatea curgerii timpului. Unele fotografii sunt adevărate meditații. Fără ajutorul cuvintelor, vorbirea lor este greu descifrabilă reflexiv.

Fotojurnalul instantaneu este o specie foto-narativă în care epicul se îmbină cu instantaneul fotografiei. Este o modalitate de a trăi în literatură și de a face literatură din trăire. Acest tip de adresare literară este o contribuție paradoxistă importantă la sincretismul artelor.

Pentru Florentin Smarandache, fotojurnalul instantaneu este un mod de a trăi, este un element de formulă existențială. Fotojurnalul face parte din viață și în același timp face parte din literatură: el se scrie odată cu evenimentele relatate. Ce este în plus, este reflecție, meditație, amintire. "Entensica. Fotojurnal instantaneu din Canton" (2012) relatează în dublu registru călătoria intelectuală a profesorului Florentin Smarandache în China și o scurtă vizită în Singapore. Ambele evenimente au suport intelectual. Savantul Florentin Smarandache este invitat de Research Institute of Extension Engineering Guangdong University of Technology, Guangzhou, China, pentru un stagiul de 3 luni în scopul dezvoltării Extensicii (Extensics). Extensica este o știință avansată ce se ocupă de soluționarea problemelor contradictorii din diferite domenii. Gândirea extensică se situează între "Rough set", "Fuzzy Set" și "Neutrosophic Set" (creație importantă a lui Florentin Smarandache). Ea a fost întemeiată în 1983 de Cai Wen, director onorific al Research Institute of Extension Engineering Guangdong University of

Technology, Guangzhou. Discursul aduce în instanța comunicativă elemente de trăire intelectuală și de trăire emoțională. Florentin Smarandache se întâlnește și colaborează pe diferite paliere cu: Cai Wen, Li Weihua, Yang Chunyan, Zhiming Li, Zhen Qing Su, Li Jianming, Xingsen Li și alții. Dintre colaboratorii săi români sunt amintiți profesorul Tudor Păroiu, computeristul Mihai Liviu Smarandache, studentul de excepție Victor Vlădăreanu.

Excepțională în plan afectiv este legătura sa cu Bălceștiul natal (România). Sunt de menționat două convorbiri cu mama sa : „Mama la telefon: - Vezi că ești singur prin lume .../- Lasă că mă descurc eu!”; „Mama și la vârsta asta mă crede copil! Îmi zice la telefon: Să fii cuminte!”. Jurnalul prinde și o amintire despre prietenii din Bălcești: Vasile Oprea (Vasilică a lu' Tirina), Mărin Covrig (coleg de primară) și Gheorghe Lupu (vecin din Bălcești). Rememorarea serilor dansante avându-i pe aceștia drept cântăreți trezește sentimentul : „Ce vremuri! Eram flăcăi!”.

Deplasările prin Guangzhou și în Singapore rețin aspecte culturale care sunt, probate prin fotografii relevatoare.

Literatura paradoxistă constituie o „neutrality”: ea conține ceea ce Florentin Smarandache numește „neutral ideas” (F. Smarandache, „The Neutrosophic Research Method in Scientific and Humanistic Fields”, in F. Smarandache, „Multispace and Multistructure”, vol 4, 2010, p. 410). Această „neutrality” se situează între pozitivul generic „A” din studiile sale revoluționare de tip „plus” despre „numerele Smarandache” sau „geometria neeuclidiană Smarandache” și negativul generic „non-A” din studiile revoluționare de tip „minus”,

precum „ipoteza Smarandache a vitezelor supraluminale” sau mai recenta teorie despre „Unmatter and Unparticle” (2011).

Cartea constituie o plăcere și sub aspectul elevat al abordării Extensicii, și sub aspectul trăirilor estetice. Scrisă concis și concentrată, ea este un model pentru cum literatura merge în pas cu viața. Stilul este unul agreabil și plăcut. Per ansamblu: o carte admirabilă!

**Fotojurnalul instantaneu, o nouă specie
literară paradoxistă**

MIRCEA MONU

Matematicianul și scriitorul Florentin Smarandache, fondatorul Mișcării Literare Paradoxiste, oltean născut și crescut în Bălcești, județul Vâlcea, absolvent al liceului pedagogic (început în Craiova și terminat în Râmnicu Vâlcea), șef de promoție al Facultății de Matematică din Craiova, profesor cooperant la un liceu din orașul Sefrou (Maroc, 1982-1984), emigrat ilegal în anul 1988 (fugit în Turcia, dintr-o excursie în Bulgaria), apoi emigrat legal din Turcia (unde a stat doi ani, 1988-1990, într-un lagăr de refugiați politic) în SUA, trăgându-se dintr-un strămoș venit în România din Grecia, are, zic eu, în sânge „microbul călătoriei” – a călătorit până acum în peste 40 de țări din Lume (din toate cele cinci continente!), motiv pentru care am considerat că a devenit, ca un paradoxist ce este, „Frate cu meridianele și paralelele” (acest supranume al său va deveni titlul unei serii de „note de călătorie”, care are, până acum, șase volume).

Cum „microbul Călătoriei” s-a întâlnit în fluxul sanguin al olteano-americanului (îi spun astfel, deoarece are acum dublă cetățenie, română și americană – un motiv pentru alte călătorii periodice) cu „microbul Literaturii”, din această „sinergie microbiană” a luat naștere, în mod firesc, un jurnal de călătorie – un jurnal-fluviu, autorul având ambiția de a scrie cel mai lung jurnal de acest gen din literatura română.

Unele dintre aceste „note de călătorie” sunt rodul unor călătorii de vacanță, întreprinse împreună cu soția în SUA sau în alte țări, iar altele sunt scrise cu ocazia unor deplasări profesionale la diverse întruniri științifice internaționale din SUA sau din diverse locuri de pe Glob, precum și al unor, „voiaje literare”, legate de hobby-ul său, Literatura, mai exact legate de „Paradoxism”, înderăgitul său „copil literar”.

Iată cum arată acest „fluviu” al jurnalelor de călătorie: „Profesor în Africa / Jurnal marocan” (1999, Chișinău, Republica Moldova; ediția a II-a, cu titlul „Belfer în Africa. Jurnal marocan”, Nijmegen, Olanda, 2002; ediția a III-a, cu titlul „Peste mări și țări / Jurnal de profesor în Africa”, București, 2002); „Frate cu meridianele și paralelele (note de călătorie)” – vol. 1, 2004, vol. 2, 2005, vol. 3, 2006, vol. 4, 2008, vol. 5, 2009, vol. 6, 2010; „India magică (note de călătorie)”, 2005; „Mama vitregă Rusia (note de călătorie)”, 2006; „Exotica și cutremurătoarea Indonezie”, 2007 (toate aceste volume au apărut la edituri din Râmnicu Vâlcea).

Aș situa metaforic acest „fluviu diaristic” între trei fluvii, situate pe trei continente: Fluviul Mississippi (din America de Nord, fluviul situat pe primul loc în Lume la numărul de modificări ale cursului său); Fluviul Dunărea (din Europa, aflat pe primul loc în privința numărului de țări și de capitale străbătute); Fluviul Nil (din Africa, cel mai lung din Lume).

Nu mă îndoiesc că acest trio fluvial va deveni un cvartet, vizat fiind și Fluviul Amazon (din America de Sud, aflat pe primul loc în top sub mai multe aspecte: debit, bazin hidrografic, număr de afluenți, lungimea cursului navigabil și valurile provocate de flux).

Iar până atunci, ca să demonstreze că nu a uitat de dictonul latin „Non multa, sed multum!” (tradus liber: „Nu cantitate, ci calitate!”), „călătorul de-a pururea”, numit Florentin Smarandache, ne servește ultima sa invenție literară paradoxistă – „fotojurnal instantaneu”!

Până la realizarea „cvartetului fluvial” al notelor sale de călătorie, a găsit un „ornament” pentru această „bijuterie diaristică”, Fluviul... Perlelor (din Asia, sudul R.P. Chineze), pe care îl va monta într-un viitor volum!

Presiunea lipsei de timp, care îl apasă nu doar pe cititor, ci și pe autor, a făcut ca aceste note de călătorie, scrise pe carnețele cu arcuri în timpul voiajului (în aeroport, în avion, în autobuz, în tren, în hotel, în muzeu, pe stradă – chiar cu riscul de a da cu capul într-un stâlp!) să devină mai puțin descriptive, reduse la esență, cu un număr din ce în ce mai mic de cuvinte. Iar cum în călătorie cele mai multe informații parvin pe cale vizuală, autorul – „globtrotter științific” – înlocuiește cu imagini (fotografii făcute de el în aceste călătorii) o parte din vorbele „economisite”, astfel încât pot spune că fondatorul Mișcării Literare Paradoxiste („Paradoxismul”), prin ultimele sale trei volume de „note de călătorie”, apărute în anul 2012 la Editura „Sitech”¹ Craiova, a creat o nouă specie literară paradoxistă – pe care a numit-o „Fotojurnal instantaneu”.

Cele trei volume, cu subtitlul „Fotojurnal instantaneu”, care impun noua specie sunt: „Pura vida” (cuprinde notele de călătorie cu impresii și imagini din perioada 19.12.2010-09-01.2011, din vacanța de iarnă, petrecută cu soția sa în trei țări calde din America Centrală: Costa Rica, Nicaragua și Panama);

„Aventuri chineze” (cuprinde notele de călătorie cu impresii și imagini din perioada 04.11.2011-11.11.2011, din deplasarea sa în orașul Kaohsiung din Taiwan, care se autointitulează Republica China, la o conferință științifică internațională de matematică aplicată, și din perioada 19.12.2011-05.01.2012, în timpul vacanței de iarnă, R. P. Chineză, când a efectuat un „turneu” științific în Beijing, Xian, Shanghai și Hangzhou, însoțit de această dată de soția sa); „Prin bătrâna Europă” (care cuprinde „peregrinări științifice” din vacanța de vară a anului 2010, în Franța, Ungaria, Scoția, însoțit de soția sa, în partea turistică a programului călătoriei).

În prefața „Fotojurnal instantaneu” la primul volum, „Pura vida” (Viață pură, în limba spaniolă, înțelesul popular fiind acela de „Traiul foarte bun”), autorul explică acest concept: „fotojurnal”, „Fiindcă suprafața pozelor se-ntinde aproape la jumătate sau mai mult din întreg volumul!” și „instantaneu”, „Pentru că jurnalul e scris la primă mână, pe locul vizitat, cu idei scurte ca niște blitz-uri, cu economie de cuvinte – în această lume în care vremea trece rapid.”. Apoi, oferă și o „scuză”, în numele cititorilor: „Oricum, oamenii nu mai citesc. S-au modernizat. Vor totul citit de-a gata, autocomentat, autorezolvat.”. Dar și o „scuză” în numele său: „Jurnal instantaneu – fiindcă nu mai am răbdare. Ca o odihnă activă – când călătoresc. Restul timpului îl dedic cercetării științifice.”.

Concluzia este aceea că formula „jurnal instantaneu” una este convenabilă atât cititorului, cât și autorului.

În prefața „Un vizitator de-a pururea” la al doilea volum, „Aventuri chineze”, autorul revine asupra conceptului „fotojurnal instantaneu” precizând că și-n acest volum „Stilul

lapidar, fotografic (la propriu și la figurat) din celelalte jurnale și memorii turistice se menține.”.

Apoi adaugă, spre a elimina o eventuală derută a cititorului, unele caracteristici ale noii specii de jurnal de călătorie: „...Exprimări eliptice... Fotografii edificatoare presărate prin text... Impresii de moment... Scris din mers... brut... direct...”.

Ponderea fotografiilor crește în acest volum.

În cel de-al treilea volum, „Prin bătrâna Europă” (călătoriile descrise aici au avut loc anterior celor din primele două volume, care au lansat specia „fotojurnal instantaneu”), noul tip de jurnal de călătorie este cel mai bine dezvoltat: aproape fiecare pagină de carte are o fotografie, doar în paginile despre muzee tronează informația transmisă prin cuvinte. Conceptul de „fotojurnal instantaneu” este realizat cel mai bine în prima parte a cărții, referitoare la Brest (Franța) și la Pécs (Ungaria), unde autorul a lucrat în cadrul unui contract de cercetare (la Brest) și a participat la o festivitate de înmânare a premiilor științifice ale organizației neguvernamentale internaționale Academia de Științe „Telesio-Galilei”. În partea pur turistică a cărții, din Paris, Londra și Edinburg, orașe-muzeu pline de muzee, autorul a dat totuși prioritate transmiterii clasice a informației – prin cuvinte.

Cartea se citește nu doar mai ușor, ci și cu încântare, datorită stilului paradoxist, înnoit prin „fotojurnal instantaneu”, fiind departe de ceea ce la o frunzărire superficială ar putea părea unora doar niște „Cuvinte și fotografii, culese din călătorii!”. Citite pe îndelete, constăți că nu sunt simple cuvinte culese din călătorii, ci sunt nu doar cuvintele ce

descriu prima impresie, frapantă, a unui voiaj, ci care descriu „Ceea ce rămâne în amintirile despre o călătorie!”. În ce privește fotografiile, alegerea aparține călătorului (determinată fiind de ochiul său, de sensibilitatea călătorului, de tehnica foto de care dispune acesta).

O nouă specie literară paradoxistă s-a întrupat – trăiască „Fotojurnalul instantaneu”!

Dacă un dicton francez spunea că „Partir c’est mourir un peu!” (A pleca înseamnă a muri puțin), paradoxistul Florentin Smarandache corectează proverbul cu pricina în cel mai pur stil paradoxist: „Partir (en voyage) c’est revigorer beacoup (par le photojournal instantané)!” , adică „A pleca (în călătorie) înseamnă a te înviora mult (prin fotojurnalul instantaneu)!”.

MESAJE

“Oamenii fără pasiuni sunt oameni goi.”
(Florentin Smarandache)

Mi-ați făcut o surpriză uriașă! Am primit cărțile pe care mi le-ați trimis (...). Vă mulțumesc din toată inima!

Am început să citesc amândouă cărțile.

Dumnezeule, mă umpleți de invidie!

Jurnalul din Africa este briliant!

Jurnalul de lagăr este cutremurător!

Mai mult, aveți o anvergură extraordinară, care m-a lăsat fără suflare. Experiența dumneavoastră de viață este superbă, tragică și cumplit de frumoasă, de omenească și de exemplară. Sincer, cred că sunteți un model pentru noua generație.

E mult, enorm de mult de construit în România, desigur.

Mă bucur foarte mult că ați acceptat să colaborați la revista *Imagikon*. Noul editor șef este tânărul Robert David. Este un tânăr de excepție. Am decis să-l invit să mă înlocuiască la comanda *Imagikonului* pentru că tânăra generație trebuie să conducă mai departe corabia.

Mă simt onorat și vă mulțumesc pentru aceste cărți și pentru gestul extraordinar pe care l-ați făcut. Vă rog să primiți prețuirea mea fără de margini, fără de interes, fără de vulgara laudă. Sunteți un arhanghel al ficțiunii și al științelor matematice! Vă admir fără rezerve.

E un exercițiu de admirație aidoma unei depline oxigenări.

Ovidiu Bufnilă, scriitor, Bacău

E-mail către Florentin Smarandache, 10.01.2003

Am citit pe nerăsuflăte cartea ta *Ultrapolemici cu litere mari și MICI*, care mi s-a părut captivantă. Sunt acolo niște informații extraordinare. Nu mă mir că unele personaje (mai mari sau mai mici) care se „ocupă” de literatura română au încercat să te ignore sau să te desființeze. Ești prea tare pentru ei.

Andrei Dorian Gheorghe, scriitor, București

E-mail către Florentin Smarandache, 10.01.2003

Am isprăvit *jurnalul marocan*, iar acum parcurg primele pagini ale *jurnalului de lagăr*, care se citesc cu sufletul la gură, de parcă ar fi un roman palpitant.

(...) Mă bucur că mi-ați trimis acum aceste jurnale (*diaries*), fiindcă este important să cunosc nu numai opera, ci și omul care trăiește „în pielea” autorului ei.

Tudor Iosifaru, scriitor, Râmnicu Vâlcea

E-mail către Florentin Smarandache, 10.01.2003

Am terminat de citit volumul întâi al *jurnalului dvs. de lagăr*. Am avut dreptate să spun, după primele pagini, că presimt o lectură alertă, asemenea unui roman palpitant.

M-au emoționat trăirile dvs. exprimate uneori în răspăr, alteori de-a dreptul (v. pasajele dedicate copiilor). Am trecut și eu prin simțăminte asemănătoare ori de câte ori eram separat de băiatul meu, acum în vârstă de 9 ani. Stăteam întins pe iarbă în Hyde-Park, duminică, în vara lui '95, și mi se

umpleau ochii de lacrimi când vedeam mame singure plimbându-și copiii de aceeași vârstă cu Tudorel al meu de acasă...

M-am enervat de birocrația perfectă pe care o întâlneam la tot pasul, până și când mergeam să îmi cumpăr abonament la metrou. Singura ei calitate era că se dovedea mult mai eficientă decât birocrația dezorganizată din România. În rest, au fost destule situații când mă simțeam aproape strivit, incapabil să mă exprim altfel decât înjurând în sinea mea...

Firește, nu am trecut prin coșmarul prin care ați trecut dvs. la Istanbul. Dar de fiecare dată când începeam să citesc o nouă zi din însemnările dvs. mă întrebam aproape instantaneu: "26.03.1989. Oare ce făceam eu în ziua aceea?", iar în câteva rânduri chiar mi-am amintit ce făceam...

Abia aștept să parcurg și volumul al doilea din "Fugit...". Vă rog să-mi spuneți cum l-aș putea procura, eventual dacă există la vreun prieten de-al dvs. din Râmnicu Vâlcea, de la care aș putea să îl împrumut pentru vreo câteva zile.

Tudor Iosifaru, scriitor, Râmnicu Vâlcea

E-mail către Florentin Smarandache, 12.01. 2003

Am citit cu atenție întreg articolul despre Alex Șt. Te felicit! El vine să se adauge celorlalte studii și articole (tot mai multe) antialștefănesciene. Mă bucur că, în sfârșit, ați aflat despre acel volum al lui, care a fost considerat de mulți "cea mai proastă carte a anului 2009". Am vrut, la un moment dat, să ți-o semnez, dar am renunțat, zicându-mi că ai, oricum, destule pe cap. Pe la începutul anului în curs, am fost invitat

de prietenul nostru Smeoreanu, să facem o emisiune “de cultură”, de o oră. Nu m-am interesat pe ce temă, gândind că va aborda aspecte privind cultura vâlceană, publicațiile *Forumului* la care colaborez (sau pe care le scot, în speță - “Forum-V”).. Spre surprinderea mea, mă aștepta “la colț/ la interval”, cu cartea lui Alex, mai exact cu paginile dedicate nouă amândurora. Timp de o oră și mai bine, Smeo n-a făcut altceva, decât să încerce, pe urmele și cu ajutorul lui Al. Șt., să desființeze paradoxismul ca mișcare literare și, implicit, cartea mea (cea de a doua, dedicată mișcării) și, bineînțeles, părerile mele pozitive despre mișcare. A ținut neapărat să-mi citească (pentru telespectatori, desigur!) tot textul dedicat nouă de către Alex (referitor la cartea mea). “Ce părere aveți?”, m-a întrebat el satisfăcut. Răspunsul meu l-a dezamăgit (mai exact, l-a dezumflat!) total: “Domnule Smeoreanu, există în țară, inclusiv la noi în județ, o specie de critici literari care cred că pot să vorbească despre autori și cărți, fără să fi citit mai nimic despre ei și ele! Domnul Alex face parte dintre aceștia”. La argumentele și dovezile mele documentate, cu exemple din opera matală, a recurs la o metodă neașteptată: l-a contactat telefonic pe Doru Moțoc, cerându-i părerea despre paradoxism, despre întemeietorul lui și despre cartea mea (postfațată de el); desigur, Doru, om nu numai cu scaun la cap, dar și bun cunoscător al literaturii în general și al avangardei în special, a vorbit laudativ, menționându-și și propriul volum de versuri scris în acest stil: *Distihuri paradoxiste*. Pe moderator nu l-a satisfăcut răspunsul și a apelat (tot telefonic) la un alt scriitor (Tănăsoaica Petre), care - și el - s-a exprimat, în general, favorabil la adresa noastră, a

amândurora. “Tot nu m-ați convins!”, a exclamat el, vădit nemulțumit. I-am reproșat aproape direct că nu cunoaște mai nimic despre subiectul (subiectele) în discuție și i-am promis să-i aduc o carte scrisă de Fl. Sm. în stilul paradoxist. Epilog: la scurt timp, am primit un telefon: “Vă felicit! Bine că l-ați pus la punct pe neobrăzatul ăla!”.

Partea cea mai tristă și absurdă, până la... paradoxal, este că amândoi - așa cum spuneai - n-au citit mai nimic despre paradoxism și despre creativitatea matală în varii domenii și își permit să emită opinii critice, aprioric cunoașterii-documentării. Aceștia sunt oamenii, ce să le facem? Nu putem să ne pierdem vremea (am fi lipsiți de înțelepciune) încercând să-i schimbăm. E greu să lupți cu prostia, reaua credință, răutatea, superficialitatea, invidia și alte asemenea vicii omenesti. Să ne mulțumim cu judecata posterității, despre care se spune că ar fi mai dreaptă? Am început - vai! - să am îndoieli serioase și în acest sens, când mă uit cum sunt tratați Eminescu, Blaga, Nichita, Sorescu și mulți alți clasici (despre Alecsandri și Coșbuc, săracii, nu se mai aude deloc, cu mici excepții!). Să auzim (numai) de bine!

Ion Soare, scriitor, România

Scrisoare către Florentin Smarandache, 20.09.2010

ADDENDA ILUSTRATĂ

REVISTA INTERNAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

THESAURUM

DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ

Se acordă domnului **prof. univ. dr. FLORENTIN SMARANDACHE** de la **UNIVERSITATEA NEW MEXICO**, din **SUA**, în calitate de **COLABORATOR** al **REVISTEI INTERNAȚIONALE "THESAURUM"**, pentru implicarea în activitățile susținute pe parcursul **anului 2012**.

DIRECTOR,
PROF. GR. I
Elena Adriana Răducan

REDACTOR-ȘEF,
PROF. GR. I
Mădălina Neațu

Data:
10 DECEMBRIE 2012

Prof. ELENA ADRIANA RĂDUCAN
DIRECTOR
Revista Internațională de
Știință și Cultură THESAURUM

Asociația cultural-umanitară și științifică "Provincia Corvina" Hunedoara
Redacția revistei de literatură și artă "Noua Provincia Corvina"

DIPLOMA DE EXCELENȚĂ

pentru anul 2008

Se acordă distinsului domn
Prof. Univ. Florentin SMARANDACHE
pentru
*într-o operă și activitate
de promovare a paradoxismului
și exemplară colaborare cu revista
"Noua Provincia Corvina".*

PRESEDINTE **REDACTOR ȘEF**
Ion URDA **Eugen EVU**

Data: 15.01.2009

2012

Prof. Univ. Dr.
FLORENTIN SMARANDACHE
S.U.A.

西安交通大学
XI'AN JIAOTONG UNIVERSITY

信息工程科学研究中心
CENTER for INFORMATION
ENGINEERING SCIENCE RESEARCH

学术报告通知

应西安交通大学电子与信息工程学院“信息科学与工程研究中心”(CIESR)李晓榕教授的邀请,美国新墨西哥大学(UNM, Gallup Campus) Florentin Smarandache教授将于2011年12月26日下午14:30--16:30于西一楼电信学院第一会议室为我校师生作题为:

DSmT, Neutrosophics and Information Fusion

的学术报告,欢迎广大师生积极参与!

报告人简介 (Biography of the Invited Speaker)

Dr. Smarandache Florentin, is now a university professor at University of New Mexico, Gallup Campus, New Mexico, USA. He was Born on December 10, 1954, in Balcesti city, Romania. He graduated from the Department of Mathematics and Computer Science at the University of Craiova in 1979 first of his class graduates, earned a Ph. D. in Mathematics from the State University Moldova at Kishinev in 1997, and continued postdoctoral studies at various American Universities such as University of Phoenix, University of Texas at Austin, etc. after emigration. In U.S. he worked as a software engineer for Honeywell (1990-1995), adjunct professor for Pima Community College (1995-1997), in 1997 Assistant Professor at the University of New Mexico, Gallup Campus, promoted to Associate Professor of Mathematics in 2003, and to full professor in 2008. Between 2007-2009 he was the Chair of Math & Sciences Department. For two months, June-July 2009, he was a Visiting Research Professor for Air Force Research Laboratory in Rome, NY, USA (under SUNY IT). Also, Research Professor at ENSIETA (National Superior School of Engineers and Study of Armament), Brest, France, 15 May - 22 July 2010.

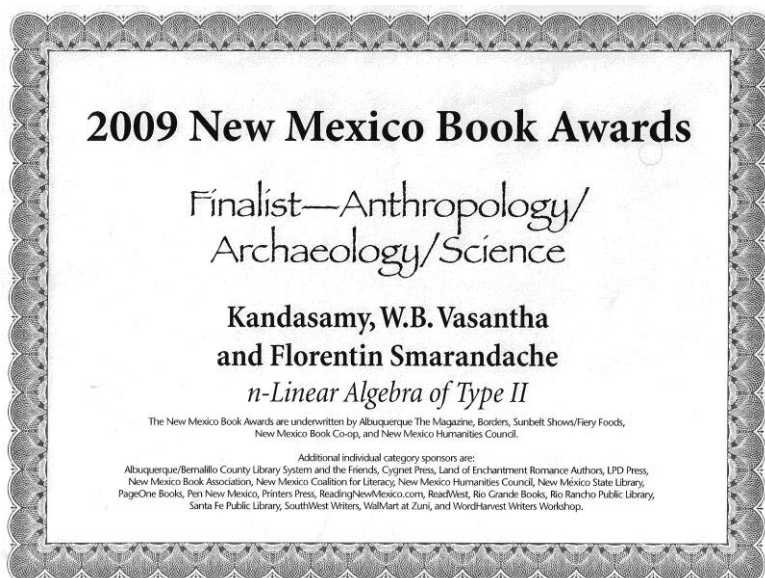
VIP Știință și viață

Povestea românului care l-a contrazis pe Einstein

Cercetător științific, profesor universitar și scriitor, românul Florentin Smarandache este omul de care se leagă multe teorii în domeniul matematicii: el a generalizat logica și mulțimea fuzzy (și în special logica și mulțimea fuzzy intuiționistică) la logică și respectiv mulțimea neutrosofică și tot el a introdus și a studiat proprietățile multor structuri algebrice și structuri neutrosofice împreună cu prof. univ. dr. W. B. Vasantha Kandasamy de la Institutul Indian de Tehnologie din Chennai, India.

Florentin Smarandache a contribuit la extinderea „Teoriei Dempster-Shafer” din fuziunea informației la recenta „Teorie Dezert-Smarandache” de prelucrare a informațiilor plauzibile și paradoxiste – împreună cu dr. Jean Dezert de la Oficiul Național de Cercetări Spatiale din Paris. Acesta are, de asemenea, și câteva contribuții în fizică: introducerea termenului de „nematerie”, ca o a treia formă a materiei (iar în prezent se întâmplă ca neaparticula, propusă la Harvard, să fie parte din nematerie); enunțarea ipotezei că nu există nicio barieră a vitezei în univers și se pot construi viteze arbitrare; definirea în mod

PARADOXISMULȘ FLORENTINSMAR ANDACHEÎNGLINZ IPARALELEȘIPERP ENDICULAREPARA DOXISMULȘIFLOR ENTINSMARANDA CHEÎNOGLINZIPAF ALELEȘIPERPENDI

Activitatea lui
Florentin
Smarandache,
alături de a
celorlalte
personalități
științifice și
culturale care
ne-au repre-
zentat și ne
reprezintă azi
cu mândrie și
patriotism
națiunea,
constituie
însăși scara
valorică a
acestui neam
pe plan inter-
național.
Păcat că nu e
făcut cunos-
cut așa cum se
cuvine în
rândul nea-
mului său, că
nu i se pre-
zintă îndea-
juns lucrările
și teoriile sale,
care, poate
într-un viitor
apropiat vor
revoluționa
lumea.
Ion Nălbitoru,
scriitor, Italia

ISBN 978-973-1903-50-7